*J.ˈfi ßeckell ul ” ■ **

epocii FaceJjook!"

D E LIL L O (.^7,.v

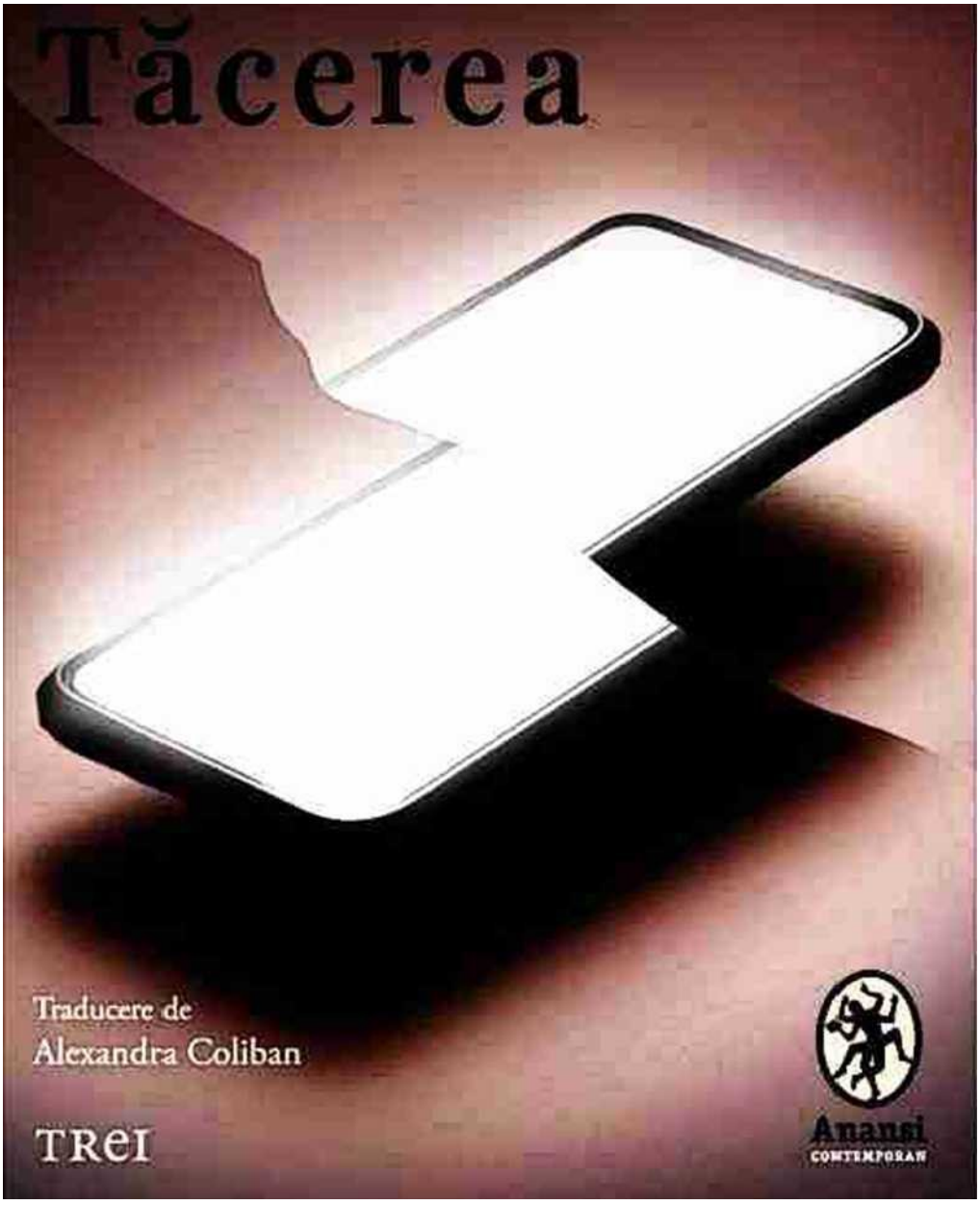

AMAMSI. WORLD FICTION este un Imprint al Editurii Trei

Anan
comnarM

DON
DELILLO

Tăcerea

Traducere din limba engleză și note de
Alexandra Collban

TRei

EDITORI:
Silviu Dragomir
Magdalcna Mârculcscu
Vasile Dcm Zamfirescu

DIRECTOR EDITORIAL
ANANS1. WORLD FICTIONt
Bogdan-Alcxandru Srâncscu

REDACTARE:
Alexandra Turcu

DESIGN:
Andrei Gamarţ

DIRECTOR PRODUCŢIE:
Cristian Claudiu Coban

DTP:
Mirela Voicu

Conţinutul acestei lucrări electronice este protejat prin copyright (drepturi de autor), iar cartea este destinată exclusiv utilizării ci în scop privat pe dispozitivul dc citire pe care a fost descărcată. Orice alta utilizare, incluzând
împrumutul său schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea,
închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporara pe dispozitive sau
sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decar cele pe care a fost
descărcată, revânzarea sub orice formă sau prin orice mijloc, fără consimţământul editorului, sunt interzise. Dreptul de folosinţă al lucrării nu
este transferabil.
Drepturile de autor pentru versiunea electronică în formatele existente ale acestei lucrări aparţin persoanei juridice Editura Trei SRL.

Titlul original: 77?r *Silence*
Autor: Don DeLillo

Copyright © Don DeLillo 2020

Copyright © Editura Trei, 2024
pentru traducerea în limba română

O.R 16, Ghişeul I.GR 0490, Bucureşti
Tel.: +4 021 300 60 90; Fax: +4 0372 25 20 20
www.edi tarat rei. ro

ISBN (prinţ): 978-606-40-2341-4

ISBN (EPUB): 978-606-40-2435-0

Barbarei Benett

Nu ştiu cu ce arme se va lupta în cel de-Al
Treilea Război Mondial, dar în cel de-
Al Patrulea Război Mondial se va lupta
cu pietre şi bâte.

Albert Einstein

Partea întâi

i

Cuvinte, enunţuri, cifre, distanţa până la destinaţie.
>

Bărbatul a apăsat pe buton, iar scaunul s-a lăsat pe spate. A rămas cu privirea proptită pe cel mai apropiat dintre micile ecrane amplasate deasupra lui, imediat sub compartimentul pentru bagaje, unde cuvintele şi cifrele se schimbau odată cu evoluţia zborului. Altitudinea, temperatura exterioară, viteza, ora aterizării. Ar fi vrut să doarmă, dar nu-şi putea dezlipi ochii de ecran.

Heure â Paris. Heure ă London.

— Ia uite, a spus el, dar femeia a îngânat absent din cap, continuând să scrie într-un carnete! albastru.
>

A început apoi să recite cu voce tare cuvintele şi cifrele, pentru că i se părea complet lipsit de noimă şi de efect să înregistreze, pur şi simplu, schimbarea

datelor, pierzându-le apoi pe fiecare în zbârnâiala avionului, combinată cu zbârnâiala propriilor gânduri.

— Bun. Zece mii cincizeci şi nouă metri
altitudine. Cu minunară exactitate. *Température extérieure* minus cincizeci şi opt grade C.

A tăcut, aşteptând-o să spună „Celsius”, dar ea se uita la carnetul aşezat pe măsuţa rabatabilă din faţa ei, căzută pe gânduri, iar apoi a început din nou să scrie.

— Bun. Ora la New York douăsprezece cincizeci şi cinci. Nu precizează dacă a.m. sau p.m. Nu că n-am şti, oricum.

Somnul era cheia. Trebuia să doarmă. Dar cuvintele şi cifrele nu-i dădeau pace.

— Ora aterizării şaisprezece treizeci şi doi. Viteza şapte sute cincizeci şi opt kilometri pe oră. Timpul până la destinaţie trei treizeci şi patru.

— Mă tot gândesc la felul principal, a spus ea. Şi mă mai gândesc la şampania cu sirop de coacăze.

— Dar nu ti-ai comandat.

— Părea cam sofisticată. Dar de-abia

aştept să primim fursecuri, mai încolo.

Vorbea şi scria în acelaşi timp, iar el o privea. Oare scria ce spunea cu voce tare, ce spuneau amândoi?

Ea a continuă:

— Celsius. Cu C mare. E numele cuiva. Nu mai ţin minte prenumele.

— Bun. Dar de *vitesse* ce zici? Ce înseamnă *vitesse?*

— Mă gândesc la Celsius şi la studiile lui despre măsurătoarea centigradă.

— Mai e şi Fahrenheit.

— Da, şi el.

— Ce înseamnă *vitesse?*

— Ce?

— *Vitesse.*

— *Vitesse,* viteză, i-a răspuns ea.

— *Vitesse.* Şapte sute patruzeci şi opt de *k* pe oră.

II chema Jim Kripps. Dar, pe durata acestui zbor, numele lui era numărul scaunului unde stătea aşezat. Aşa era procedura, procedura lui, în conformitate cu numărul ştampilat pe tichetul de îmbarcare.

— Era suedez, a spus ea.

— Cine?

— Domnul Celsius.

— Te-ai uitat un picuţ pe telefon?

— Ei, ştii şi tu cum se întâmplă de obicei.

— Ştiu, se ridică la suprafaţă din adâncurile memoriei. Când îţi vei aminti numele lui mic, să vezi atunci presiune pe mine.

— Ce presiune?

— Să dezgrop şi eu numele mic al domnului Fahrenheit.

— Hai, vezi-ţi de ecranul tău, a zis ea.

— Zborul ăsta. Toate zborurile lungi, de fapt. Atâtea ore. Plictiseală e puţin spus.

— Activează-ti tableta. Uită-te la un film.

— Am chef de vorbit. Nu de căşti. Amândoi > avem chef de vorbit.

— Fără căşti, atunci, a spus ea. Vorbim şi scriem.

Ea era Tessa Berens, soţia lui Jim, cu pielea închisă la culoare, de stirpe caraibo-europeano- asiatică, poetă publicată des în revistele literare. Activa şi în mediul online, ca editor al unui grup consultativ care răspundea la întrebările abonaţilor, pe diverse teme, de la surzenie la echilibru corporal sau demenţă.

Aici, în zbor, mare parte din ce-şi spuneau cei doi părea rezultatul unui proces automat, un şir de remarci generate de însăşi natura călătoriei cu avionul. Nimic din pălăvrăgeala de prin case sau restaurante, unde amploarea mişcării e domolită de gravitaţie: o conversaţie imponderabilă. Toate orele petrecute deasupra oceanelor sau a vastelor întinderi de uscat, propoziţii retezate, încapsulate, pasageri, piloţi, însoţitori de zbor, orice cuvânt fiind uitat în clipa când avionul atingea pista de aterizare şi începea să ruleze spre o poartă liberă de debarcare.

Doar el avea să-şi amintească o parte, îşi spunea, în toiul nopţii, stând întins în pat – imagini cu oameni înveliţi cu păturile companiei aeriene, părând morţi, stewardesa înaltă întrebându-l dacă doreşte încă un pahar de vin, finalul zborului, stingerea indicatorului luminos pentru centura de siguranţă, sentimentul de uşurare, pasagerii stând la coada pe culoare, aşteptând să coboare, însoţitorii de zbor la ieşire, mulţumind şi plecându-şi capetele, zâmbetele de reclamă.

— Caută un film. Uită-te la un film.

— Mi-e prea somn. Distanţa până la

destinaţie două mii cinci sute şaptezeci şi sase kilometri. Ora la Londra optsprezece zero patru. Viteza şapte sute patruzeci şi opt kilometri pe oră. Citesc tot ce apare. *Durée du voi* trei patruzeci şi cinci.

— La ce oră e meciul? întreabă ea.

— La şase jumate e lovitura de începere.

— Ajungem acasă până atunci?

— Nu ţi-am citit de pe ecran? Ora sosirii, aşa şi pe dincolo.

— Nu uita că aterizăm în Newark.

Meciul. În altă viaţă, ar fi interesat-o. Zborul. Voia să ajungă la destinaţie iară acest episod intermediar. Ii plac cuiva zborurile lungi? Ei sigur nu.

— *Heure à Paris* şaptesprezece zero opt, a spus el. *Heure à London* optsprezece zero opt. Viteza şapte sute patruzeci şi cinci kilometri pe oră. Tocmai a scăzut cu peste trei kilometri pe oră.

— Bine, hai să-ţi spun ce scriu. E foarte simplu. Nişte lucruri pe care le-am văzut.

— În ce limbă?

— în engleză elementară. Vaca a sărit peste lună[1].

— Avem pliante, broşuri, volume

întregi.

— Simt nevoia să le văd scrise de mâna mea. Poate peste douăzeci de ani, dacă mai trăiesc, voi găsi ceva ce lipseşte, ceva ce-mi scapă acum, dacă mai trăim cu toţii, peste douăzeci de ani, peste zece ani.

— Să-ţi ocupi timpul. E şi asta ceva.

— Să-ţi ocupi timpul. Să fii plicticos. Să-ţi trăieşti viata.

— >> OK. *Température extérieure* minus cincizeci şi şapte F, spuse el. îmi dau toată silinţa să pronunţ în franceză elementară. Distanţa până la destinaţie două mii cinci sute treizeci şi nouă de kilometri. Ar fi trebuit să închiriem o maşină.

— Lasă că luăm > un taxi.

— Tot puhoiul de oameni, din aşa un zbor. Au maşini care-i aşteaptă. înghesuiala de la ieşiri. Ştiu exact încotro s-o apuce.

— Au bagaje la cală, majoritatea, sau o parte din ei. Noi n-avem. Avantaj noi.

— Ora la Londra optsprezece şi unsprezece. Ora aterizării şaisprezece treizeci şi doi. Aşa era şi data trecută. încurajator, presupun. Ora la Paris nouăsprezece şi unsprezece. Altitudine zece mii de metri. *Durée du voltreî* şi

şaisprezece.

Pronunţarea cuvintelor şi a cifrelor, rostirea lor, cu toate detaliile, făceau ca aceşti indicatori să trăiască o vreme, consemnaţi oficial, sau consemnaţi voluntar: imaginea auditivă, s-a gândit el, a unui undeva, cândva.

— închide ochii, a spus ea.

— Bine. Viteza şapte sute şaizeci şi şase kilometri pe oră. Timpul până la destinaţie.

Ii dăduse dreptate, hai să nu predăm bagajele la cală, le înghesuim în compartimentul de bagaje. Cu ochii la ecran, îi fugi gândul la meci, pentru o clipă, deşi nu-şi amintea cu cine jucau Titanii[2].

Ora sosirii şaisprezece treizeci. *Température extérieure* minus patruzeci şi şapte C. Ora la Paris douăzeci şi treisprezece. Altitudine zece mii doi metri. îi plăceau cei doi metri. Desigur, nu puteau fi ignoraţi. Temperatura exterioară a aerului minus cincizeci şi trei F. *Distance de parcours.*

Cu Lupii de mare-*, evident.

Kripps era un nume de bărbat înalt, iar el era într-adevăr înalt, dar rezervat, reuşind fără probleme să

treacă neobservat. Nu era o scăfârlie ţanţoşă iţindu-se deasupra mulţimii, ci o siluetă cocoşată, binecuvântată cu anonimatul.

S-a gândit din nou la procesul de îmbarcare, la toţi pasagerii aşezaţi, în sfârşit, Ia masa ce avea să fie servită curând, la prosoapele umede şi calde pentru şters pe mâini, la periuţa şi pasta de dinţi, la şosete, la sticla de apă, la perna adusă odată cu pătura.

Se simţea, oare, jenat de toate aceste facilităţi? Hotărâseră să dea banii pe business class pentru a evita, de data asta, provocarea de a zbura înghesuiţi pe o distanţă lungă.

Masca pentru ochi, crema de faţă, căruciorul cu vinuri şi băuturi alcoolice, împins din când în când pe culoar de un însoţitor de zbor.

Se uita la ecranul suspendat, cuprins de sentimentul tâmp de huzur. îşi spunea că e un simplu turist. Avioane, trenuri, restaurante. Niciodată nu-şi propunea să se îmbrace bine. Rezultatul părea opera unui alt sine, un impostor. Bărbatul din oglindă îl impresiona întotdeauna cu ţinuta lui îngrijită.

— în ce zi a plouat? întrebă ea.

— Scrii în jurnal despre ziua cu ploaie. O imortalizezi. Toată ideea unei vacante e să fie

extraordinară. Tu mi-ai spus asta. Să reţii punctele culminante, momentele şi orele intense. Plimbările lungi, mesele delicioase, cramele, viaţa de noapte.

Nici nu se asculta vorbind, ştia că sunt banalităţi.

— *Jardin du Luxembourg, Ile de la Cite, Notre-Dame,* infirmă, dar încă în viaţă. *Centre Pompidou.* încă mai am cotorul de la bilet.

— Trebuie să ştiu în ce zi a plouat. E important ca, peste ani de zile, când mă uit la însemnări, să regăsesc precizia, detaliile.

— Nu te poţi abţine.

— Nici nu vreau să mă abţin, a spus ea. Tot ce vreau e să ajung acasă şi să mă uit la un perete gol.

— Durata până la destinaţie o oră douăzeci şi sase. Hai să-ti zic ce nu-mi amintesc eu.

Numele companiei aeriene. Acum două săptămâni, când am plecat, cu altă companie, iară ecrane bilingve.

— Dar te bucuri de ecran, nu? Iţi place ecranul.

— Da, mă ajută să ignor zgomotul.

Totul prestabilit, un zbor lung, ce gândim şi ce spunem, imersiunea într-o unică şi prelungă vibraţie armonică, zgomotul motorului, cum acceptăm ideea de a ne adapta la el, cum îl suportăm, deşi nu e nici pe departe suportabil.

Un scaun care se adaptează la dorinţa pasagerului de a face un masaj.

— Apropo de amintit, îmi amintesc acum, a spus ea.

— Ce?

— Mi-a picat, din senin. Anders.

— Anders.

— Numele mic al domnului Celsius.

— Anders, a repetat el.

— Anders Celsius.

Era satisfăcută. Cum îi venise, de nicăieri. Aproape că s-a ales praful de nicăieri. Când o informaţie lipsă răsare fără ajutor digital, fiecare o anunţă celuilalt cu privirea pierdută în depărtare, pe tărâmul celor cândva ştiute şi rătăcite.

—Bine crescuţi, copiii din avionul ăsta, a spus el.

— Sunt conştienţi că nu zboară la *economy.* Pătrunşi de responsabilitate.

Vorbea şi scria simultan, cu capul

aplecat.

— OK. Altitudine trei mii o sută cincizeci şi

>

nouă de metri. Ora la New York cincisprezece zero doi.

— Doar că noi mergem la Newark.

— Hai că nu trebuie să vedem fiecare minut din meci.

— Eu sigur nu.

— Nici eu, i-a răspuns el.

— Pe cine crezi că păcăleşti?

Se hotărî să doarmă jumătate de oră, sau până le aducea însoţitorul de zbor gustarea de dinainte de aterizare. Ceai şi ceva dulce. Avionul

ı

începu să se clatine când într-o parte, când în alta. Ştia că ar trebui să ignore asta şi că Tessa ar trebui să ridice din umeri şi să zică: măcar până acum a fost un zbor liniştit. Se luminase

»

indicatorul roşu pentru centura de siguranţă. îşi strânse centura şi rămase cu ochii la ecran, iar ea se ghemui şi mai mult, aproape lăsându-se peste agendă. Avionul începu să se zguduie şi mai rău, altitudine, temperatura aerului, viteză, continua să le urmărească pe ecran, fără a spune nimic. Zgomotul îneca toate celelalte

sunete. O femeie apăru clătinându-se pe culoar, venind de la toaletă. Se îndrepta spre rândul din faţă, ţinându-se de spătarele scaunelor ca să nu-şi piardă echilibrul. în difuzoare se auzi mai întâi vocea unuia dintre piloţi, vorbind în franceză, apoi vocea unui însoţitor de zbor, în engleză. Se gândi să reia cititul cu voce tare de pe ecran, dar îşi spuse că n-ar fi fost decât încăpăţânare prostească în tot chinul acela fizic şi mintal. Ea se oprise din scris şi îl privea, iar el se gândi că ar trebui să-şi ridice spătarul scaunului, lăsat pe spate. Scaunul ei era deja ridicat, îşi pliase şi măsuţa de pe spătarul scaunului din faţă, punându-şi agenda şi pixul în buzunarul de dedesubt. Se simţi o izbitură puternică undeva sub ei. Ecranul se înnegri. Pilotul vorbi în franceză, fără să urmeze şi traducerea în engleză. Jim îşi încleştă mâinile pe mânerele scaunului, apoi îi verifică Tessei centura şi o mai strânse o dată pe a lui. îşi imaginã că toţi pasagerii se gândesc la jurnalul de ştiri de la ora şase, de pe Channel 4, aşteptând ştirea despre avionul lor prăbuşit.

— Ne e fricã? întrebă ea.

Lăsă întrebarea să plutească, fără răspuns, gândindu-se la ceai şi ceva dulce, ceai şi ceva dulce.

1. *The Cow Jumped Over tbe Moon* – vers dinrr-un cunoscut cântec pentru copii.

2. Tennessee Titans – echipa profesională de fotbal american din Nashville, Tennessee.

i Seattle Seahawks – echipă profesională de fotbal american din Seattle» Washington.

Lasă impulsul să dicteze logica.

Aceasta era convingerea împătimitului de jocuri de noroc, aceasta îi era profe-siunea de credinţă.

>

Aşteptau pironiţi în faţa ecranului imens al televizorului. Diane Lucas şi Max Stenner. Bărbatul era mare parior pe evenimente sportive, iar acesta era meciul final al sezonului de fotbal, fotbal american, două echipe, unsprezece jucători în fiecare echipă, teren dreptunghiular cu lungimea de o sută de yarzi, linie de ţintă şi poartă în fiecare capăt, imnul naţional cântat de o semi-celebritate, şase avioane Thunderbird ale Forţelor Aeriene Americane trecând în zbor pe deasupra stadionului.

Max era obişnuit cu sedentarismul, se lipea de câte-o suprafaţă, în cazul acesta fotoliul, şi stătea cu ochii la ecran, înjurând în sinea lui când *field goal-ul* – eşua sau când echipa lui

pierdea posesia. înjurătura i se citea în ochii mijiţi, cel drept aproape închis, putând deveni, în funcţie de situaţia de joc şi de miza pariului, o blasfemie în toată regula, un regret existenţial, cu buze strânse, cu bărbie tremurândă, cu şanţul de lângă nas tinzând să se alungească. Nicio vorbuliţă, doar tensiunea asta internă şi mâna dreaptă mişcându-se spre antebraţul stâng într-un gest antropoid, de primată, cu degetele scărpinând adânc în carne.

În ziua aceasta, a Super Bowlului LVI din anul 2022, Diane stătea în balansoarul ei, la un metru şi jumătate de Max, iar între ei, ceva mai în spate, era fostul ei student Martin, de treizeci şi ceva de ani, şezând aplecat în faţă pe un scaun de bucătărie.

Reclame, pauze de emisie, flecăreala obişnuită de dinaintea meciului.

Max, vorbind peste umăr:

— Câştigul e garantat, pe sistemul *point spread* aşa e pariul. Dar eu recunosc jp/zr-ul. Orice s-ar petrece pe teren, am în cap *point spread-uX-,* nu şi pariul în sine.

— Bani buni. Dar suma efectivă, spune Diane, e o cifră pe care-o ţine pentru el. E teritoriu sacru. Aştept să-şi

dea duhul, ca să-mi spună, cu ultima suflare, câţi bani a prăpădit în toti anii ăştia ai relaţiei noastre.

— Intreab-o câţi ani sunt.

Tânărul tăcea.

— Treizeci şi şapte de ani, a zis Diane. Nu că ar fi fost nefericiţi, dar i-am petrecut în rutină, doi oameni atât de strâns legaţi încât va veni ziua când o să uităm fiecare cum îl cheamă pe celălalt.

începu un calup de reclame, iar Diane se uită la Max. Bere, whisky, alune, săpun şi apă minerală. Se întoarse spre tânăr, spunând:

— Max nu-şi desprinde ochii de ecran. Devine genul ăla de consumator care n-a avut niciodată intenţia de a cumpăra ceva. Vor fi peste o sută de reclame în următoarele trei, patru ore.

— Le urmăresc, da.

— Nici nu râde, nici nu plânge, doar le urmăreşte.

Celelalte două scaune, flancând cuplul, îi aşteaptă pe cei întârziaţi.

Martin era întotdeauna punctual, bine îmbrăcat, proaspăt bărbierit. Trăia singur în Bronx, unde preda fizică la şcoală şi se strecura nevăzut pe străzi.

Era un liceu privat, cu programă alternativă, având elevi talentaţi, cărora el le era ghidul semi-excentric în misterele dense ale materiei.

— La pauză poate mănânc ceva, spuse el. Dar mă uit în continuare la reclame.

— Si mai şi ascultă.

— Da, mă uit şi ascult.

— Cu sonorul la minimum.

— Cum e acum, completează Max.

— Ca să ne auzim.

— Vorbim, ascultăm, mâncăm, bem, ne uităm.

În ultimul an, Diane încercase să-l readucă pe tânăr cu picioarele pe pământ. Acesta de-abia dacă ocupa un scaun, părând prezent cu intermitenţă; un clişeu original, diferit de altele, un personaj imprevizibil iară a fi superficial, ci doar absorbit de studiul compulsiv al *Manuscrisului Teoriei speciale a relativităţii* din 1912, al lui Einstein.

Avea tendinţa de a aluneca într-o transă > difuză. Să fi fost asta o boală, o afecţiune?

Pe ecran, un crainic şi un fost antrenor discutau despre cei doi

coordonatori- de joc. Lui Max îi plăcea să se văicărească despre cum fotbalul profesionist fusese redus la doi jucători, mult mai uşor de urmărit decât echipele, aflate în continuă schimbare.

Mai era o singură reclamă până la lovitura de începere. Max se ridică în picioare, răsucindu-şi trunchiul într-o parte şi în alta, cu picioarele bine înfipte în pământ, iar apoi privi drept în faţă, timp de vreo zece secunde. Când acesta se aşează la loc, Diane îngână din cap, permiţând parcă acţiunii de pe ecran să continue conform planului.

Camera de filmat se plimbă peste mulţime.

Ea spuse:

— Oare cum o fi să te afli acolo? Să stai înfipt într-un scaun, cocoţat undeva în partea de sus a stadionului. Cum se cheamă stadionul? După ce corporaţie sau produs i-au dat numele?

Ridică o mână, părând să ceară o pauză, în timp ce se gândea la un nume pentru stadion.

— Amfiteatrul memorial Olynth Spray Nazal.

Max aplaudă, de-abia atingându-şi mâinile una de alta. Voia să ştie unde

sunt ceilalţi, dacă zborul lor are întârziere, dacă traficul e problema şi dacă urmau să aducă ceva de mâncare şi de băut pentru pauză.

— Avem destule.

— S-ar putea să nu ajungă. Suntem cinci. Pauza e lungă. Cântat, dansat, sex – şi mai ce?

Echipele se răsfirară pe teren, jucătorii ocupându-şi poziţiile. Ofensiva, defensiva.

Martin spuse:

— Pe mine un singur lucru m-a ţinut cu ochii lipiţi de ecran: Cupa Mondială. O competiţie globală. Dai cu şutul în minge, o loveşti cu capul, dar nu atingi mingea cu mâinile. O tradiţie străveche. Ţări întregi de oameni pasionaţi până-n măduva oaselor, împărtăşind aceeaşi religie. Dacă echipa pierde, jucătorii se prăbuşesc pe teren.

— Şi jucătorii echipei câştigătoare se prăbuşesc pe teren, spuse Diane.

— Oamenii se adună în spaţiile publice într- o mulţime de ţări când e Cupa Mondială şi sărbătoresc sau plâng.

— Şi se prăbuşesc pe străzi.

— M-am uitat şi eu puţin, mai de

mult. Accidentări simulate, de căcat, spuse Max. Ce sport e ăla în care n-ai voie să-ţi foloseşti mâinile? N-ai voie să pui mâna pe minge decât dacă eşti portar. Practic, trebuie să-ţi reprimi impulsurile fireşti. Uite mingea. Inşfac-o, nene, şi fugi cu ea. Asta e firesc. Inşfac-o şi arunc-o.

— Cupa Mondială, spuse Martin din nou, aproape în şoaptă. Efectiv nu-mi puteam dezlipi ochii de pe ecran.

Atunci s-a întâmplat ceva. Imaginea de pe ecran a început să tremure. Dar nu erau distorsiuni vizuale obişnuite, ci aveau adâncime, formau nişte tipare abstracte care se dizolvau într-un puls ritmat, o serie de elemente primare ce păreau să iasă în evidenţă şi apoi să se estompeze. Dreptunghiuri, triunghiuri, pătrate.

Priveau şi ascultau. Dar nu se auzea nimic.

Max a luat telecomanda aflată pe podea, în faţa lui, şi a apăsat de câteva ori pe butonul de volum, dar nu venea niciun sunet.

Apoi ecranul s-a înnegrit. Max a apăsat butonul de pornire. Pornit, oprit, pornit. Şi el, şi Diane şi-au privit telefoanele. Niciunul nu funcţiona. Ea a

traversat camera, îndreptându-se spre telefonul fix, o relicvă sentimentală. N-avea ton. Laptopul, fără viaţă. S-a dus Ia computerul din camera alăturată şi a apăsat câteva butoane, dar ecranul a rămas stins.

S-a întors la Max şi s-a aşezat în spatele lui, apucându-l de umeri şi aşteptând ca el să-şi încleşteze pumnii şi să se pună pe înjurat.

Acesta a spus, calm:

— Ce se alege de pariul meu?

S-a uitat spre Martin, aşteptând un răspuns.

Martin a zis:

— Ar putea fi guvernarea algoritmică. A chinezilor. Şi chinezii se uită la Super Bowl. Şi ei joacă fotbal american. *Barbarii din Beijing.* Vă jur că nu mint. Şi acum ne fac nouă feste. Au declanşat o apocalipsă selectivă a internetului. Ei văd meciul, iar noi, nu.

Max şi-a îndreptat privirea spre Diane, care se aşezase din nou, privindu-l pe Martin. Nu era genul care să facă glume pe teme serioase. Sau poate acestea erau singurele teme pe care le găsea amuzante?

Chiar atunci, dinspre ecranul alb s-a auzit un fragment de dialog. Au

încercat să identifice limba. Engleză, rusă, mandarină, cantoneză? Când s-a oprit, au tot aşteptat ca dialogul să se reia. Priveau, ascultau şi aşteptau.

— Nu-i o limbă pământeană, a spus Diane. E ceva extraterestru.

Probabil că acum îi venise ei rândul să glumească, dar nu era sigură. Pomeni de avioanele militare care zburaseră pe deasupra stadionului cu zece sau douăsprezece minute în urmă, sau cât o fi fost.

Max îi răspunse:

— Aşa e în fiecare an. Sunt avioanele noastre, e un zbor tradiţional.

Repetă ultima frază, uitându-se spre Martin şi aşteptând ca acesta să-i aprobe elocvenţa.

Apoi spuse:

— O tradiţie perimată. Am depăşit toate limitele comparaţiilor între fotbal şi război. Războaiele mondiale numerotate cu cifre romane, Super Bowlurile numerotate şi ele cu cifre romane. Războiul e altceva şi se întâmplă altundeva.

— Reţele criptare, spuse Martin. Se schimbă la minut, la fiecare milisecundă, în moduri imposibil de închipuit. Uitaţi-vă la ecranul ăsta

negru. Ce ne ascunde?

— Nimeni nu e mai deştept decât chinezii, spuse Diane, cu excepţia lui Martin.

Max îl privea în continuare pe Martin.

— Zi ceva inteligent, îl îndemnă.

— Citează din Einstein zi şi noapte. Destul de inteligent, aş zice.

— Bine, o notă de subsol a *Manuscrisului din 1912.* „Superbele şi diafanele concepte de spaţiu şi timp.” Nu-i neapărat ceva inteligent, dar o tot repet de ceva vreme.

— În engleză sau în germană?

— Depinde.

— Spaţiul şi timpul, spuse ea.

— Spaţiul şi timpul. Spaţiu-timpul.

— La cursuri tot citai note de subsol. Te evaporai în notele de subsol. Einstein, Heisenberg, Godel. Relativitate, incertitudine, imperfecţiune. încerc aiurea să-mi imaginez toate încăperile din toate oraşele unde se difuzează meciul. Toţi oamenii privind cu ochii căscaţi sau stând aşa cum stăm noi, nedumeriţi, părăsiţi de ştiinţă, de tehnologie, de simţul realităţii.

>

Sub impulsul momentului, îi ceru lui Martin telefonul, gândindu-se că poate al lui o fi mai adaptat situaţiei de faţă. Apoi se uită la Max. Simţea nevoie să le sune pe fiicele lor, una măritată, locuind în Boston, cealaltă aflată pe undeva prin Europa în vacanţă. Apăsa pe butoane, scutura telefonul, se uita la el, îl împungea cu degetul mare.

Nu se întâmpla nimic.

Martin spuse:

— Undeva prin Chile.

Ea îl aşteptă să continue.

— Eu la Einstein rămân, zise el, indiferent ce au dezvăluit sau au prezis sau au imaginat teoreticienii legat de valurile gravitaţionale, de supersimetrii şi aşa mai departe. Einstein şi găurile negre din spaţiu. El a vorbit despre ele, iar apoi le-am şi văzut. De miliarde de ori mai mari decât soarele nostru. A vorbit acum multe decenii. Universul lui a devenit al nostru. Găurile negre. Orizontul evenimentului.

Ceasurile atomice. Să vezi nevăzutul. în Chile, centru-nord. Am mai spus asta?

— Ai spus totul.

— Marele telescop de supraveghere sinoptică.

— De undeva din Chile. Ai spus asta.

Max mimă un căscat.

— Să ne întoarcem aici şi acum. Ne » confruntăm cu o avarie de comunicaţii care

>

afectează blocul ăsta, poate întreaga zonă, dar pe nimeni altcineva, de altundeva.

— Şi ce putem face?

— Să vorbim cu oamenii care trăiesc în blocul ăsta. Aşa-zişii noştri vecini, spuse el.

Se uită la ea, sări în picioare, ridicând din umeri, şi ieşi pe uşă.

Cei doi au rămas tăcuţi un timp. Ea şi-a dat seama că nu ştia cum să tacă în preajma lui Martin.

— Să mâncăm ceva.

— Poate la pauză. Dacă mai vine pauza vreodată.

— Einstein, spuse ea. Manuscrisul.

— Da, cuvintele şi propoziţiile pe care le-a şters. îl vedem gândind.

— Şi mai ce?

— Particularităţile textului scris de mână.

>

Cifrele, literele, expresiile.

— Ce expresii?

— „Forţa exercitată de câmp.” „Teorema

..cc

inerţiei energiei.

— Si mai ce?

» — „Punctul de univers.” „Linia de univers.”

— Si mai ce?

> — *Weltpunkt. Weltlinie.*

— Si mai ce?

— Felul cum paginile facsimilului devin mai puţin palide, doar o idee, până aproape de finalul manuscrisului.

— Si mai ce?

> — învelitoarea de protecţie, coperta, paginile de zece pe cincisprezece ţoii. E ceva masiv, îl ridic, întorc paginile, le cercetez.

— Si mai ce? întrebă ea.

— Vorbim de Einstein, de scrisul lui, de formulele lui, de literele şi cifrele lui. Frumuseţea pură, fizică a paginilor.

Conversaţia era oarecum erotică.

Răspunsurile[1] erau grăbite, vocea lui sugerând nerăbdarea celui care reţinuse ceea ce conta cu

> adevărat.

Ea continua să privească drept în faţă, la ecranul negru.

— Si mai ce? Si mai ce?

>» — Patru cuvinte.

— Ce cuvinte?

— Teorema suplimentară a

velocităţii.

— Mai zi o dată.

El repetă. Ar fi vrut să-l mai audă o dată, dar şi-a dat seama că era cazul să înceteze.

Profesoara şi elevul în joncţiune inversă.

Martin Dekker. Numele întreg, sau cea mai mare parte. A închis ochii şi i-a pronunţat numele în gând. Martin Dekker, şi-a spus, ai de gând sa trăieşti singur la nesfârşit? Ecranul negru părea unul dintre răspunsurile posibile.

Apoi şi-a întors privirea spre el.

— Deci unde s-a dus? Ceilalţi unde sunt?

— Cine sunt ceilalţi?

— Cele două scaune goale. Prieteni vechi, să zicem. Soţ şi soţie. Se întorc de la Paris, parcă. Sau de la Roma.

— Sau din Chile centru-nord.

— Chile centru-nord.

Max s-a întors şi a traversat camera, ducându- se direct la geam, să privească de sus străzile goale de duminică. Au vorbit despre uşile la care bătuse şi despre cele pe lângă care doar trecuse. Acesta a devenit subiectul principal al conversaţiei: uşile, construcţii din placaj care

meritau o descriere, unele zgâriate, altele pătate sau vopsite recent. La acelaşi etaj, vecinii mai apropiaţi, pe care n-avea sens să-i întrebe. Un etaj mai jos, cinci uşi, trei răspunsuri, a spus el, ridicând mâna, cu trei degete întinse. încă un etaj mai jos, patru răspunsuri, două pomenind de meci.

— Aşteptăm, a spus ea.

— Au văzut şi-au auzit exact ce-am văzut şi-am auzit noi. Am stat pe hol, devenind pentru prima dată vecini. Bărbaţi, femei, dând din cap.

— Ati făcut cunoştinţă?

— Am dat din cap unii la alţii.

— Bun. întrebare importantă: liftul merge?

— Am luat-o pe scări.

— Bun. Şi avea cineva idee ce se întâmplă?

— O problemă tehnică. Nimeni n-a dat vina pe chinezi. O eroare de sistem. Sau o pată solară. Asta chiar a fost un răspuns serios. Un tip care fuma pipă. Şi nu, nu i-am zis că în blocul ăsta fumatul e interzis.

— Având în vedere că şi tu mai fumezi. Câte-un trabuc, ocazional, i-a spus ea lui Martin.

— O pată solară. Un câmp magnetic

puternic. L-am fixat cu privirea.

— I-ai aruncat privirea ta de condamnare la moarte.

— A zis că experţii vor remedia situaţia.

Max a rămas la geam, repetând ultima replică în şoaptă.

Diane aştepta ca Martin să spună ceva. Ştia ce şi-ar fi dorit să-l audă spunând. Dar el n-a spus- o. Aşa că a încercat ea o versiune jucăuşă, sub formă de întrebare.

— Să fie aceasta îmbrăţişarea nonşalantă care

» » » marchează sfârşitul civilizaţiei?

A scos apoi un scurt hohot de râs forţat, aşteptând să spună cineva ceva.

4- În fotbalul american, lovitură valorând 3 puncte, în care jucătorul care degajează mingea reuşeşte sa o introducă printre buturile porţii adverse, pe deasupra barei orizontale.

5. La *point spread parlay* câştigurile sunt fixe, spre deosebire de câştigurile din *money lineparkty,* care sunt determinate de cotele fiecărei echipe.

6- *Quarterbacki* în orig. – jucătorul care pasează sau înmânează mingea altui jucător. Este liderul echipei şi coordonează echipa la fiecare faza.

Viaţa poate deveni atât de interesantă, încât să uităm să ne temem.

În microbuz, străbătând străzile tăcute, Jim se uita la Tessa, aşteptând ca privirile să li se întâlnească.

Mai erau şi alţii înghesuiti în vehicul: doi însoţitori de zbor, un bărbat care vorbea singur în franceză, unul care vorbea cu telefonul, scuturându-l şi înjurându-1. Unii gemeau. Iar alţii, tăcuţi, încercau să-şi dea seama ce se întâmplase şi cine erau.

Căzuseră din cer ca un ghem de metal, sticlă şi vieţi umane.

››

Cineva a spus:

— Ne-am prăbuşit. Nu-mi venea să cred, dar parcă pluteam.

Altcineva a spus:

— N-am prea plutit. Poate Ia început. Dar ne-am izbit de pământ.

— Am ratat pista de aterizare?

— A fost aterizare forţată. Avionul a luat foc, a spus o femeie. Derapam,

apoi, când m-am uitat pe geam, am văzut că aripa era în flăcări.

Jim Kripps încerca să-şi aducă aminte ce văzuse. încerca să-şi amintească spaima.

Avea o tăietură pe frunte, o rană care se oprise din sângerat. Tessa se tot uita la ea, aproape venindu-i s-o atingă. Se gândea, probabil, că atingerea i-ar fi ajutat să-şi amintească. Atingerile, îmbrăţişările, vorbitul întruna. Telefoanele nu le funcţionau, dar asta nu era de mirare. Unul dintre pasageri avea o mână sucită şi câţiva dinţi lipsă. Mai erau şi alti răniţi. Şoferul le spusese că se îndreaptă spre un spital.

Tessa Berens. Ştia cum o cheamă. Avea paşaportul, banii şi paltonul, dar nu mai avea nici bagajul, nici agenda, nici vreo amintire despre cum trecuse prin vamă sau despre spaima trăită. încerca să-şi limpezească amintirile. Jim era alături de ea, tovarăş de nădejde, un bărbat care lucra ca inspector de daune la o companie de asigurări.

De ce i se părea acest amănunt atât de liniştitor?

Era frig şi întuneric, şi totuşi cineva facea jogging pe stradă, o femeie îmbrăcată cu pantaloni scurţi şi tricou, înaintând în ritm constant pe pista de biciclete. Mai trecuseră şi pe lângă al ţi oameni, doar câţiva; oameni grăbiţi, indiferenţi, cu care nu schimbaseră nici cea mai mică privire.

— Dacă ar şi ploua, spuse Jim, chiar că am fi nişte personaje de film.

însoţitorii de zbor erau tăcuţi, cu uniformele uşor şifonate. Ceilalţi pasageri ai microbuzului le-au adresat câteva întrebări. Răspunsuri vagi, apoi nimic.

— Să nu uităm să ne tot repetăm că am scăpat cu viaţă, spuse Tessa, suficient de tare încât s-o audă şi ceilalţi.

Bărbatul care vorbea franceză începu să-i pună întrebări şoferului. Tessa încerca să-i traducă lui Jim.

Şoferul încetini, intrând în ritm cu femeia care alerga. N-avea răspuns la nicio întrebare, indiferent de limbă. Un bărbat în vârstă spuse că trebuie să ajungă la toaletă. Dar şoferul nu mări viteza, părând hotărât să rămână aliniat cu alergătoarea.

Femeia alerga mai departe, privind drept înainte.

Sfinţii şi îngerii bântuie în miez de noapte bisericile pustii, uitate de roiurile de turişti înmărmuriţi din

timpul zilei.

Max se întorsese în scaunul lui, înjurând printre dinţi. Se tot uita la ecranul negru, spunând întruna *lisuse,* sau *lisuse Hristoase,* sau *Doamne sfinte.*

Diane stătea acum într-un unghi din care îi vedea pe ambii bărbaţi. I-a spus lui Max că e momentul potrivit să pregătească gustarea pentru pauză. Era posibil, nu-i aşa, ca transmisia să fie reluată în câteva minute, ca meciul să fi continuat iară întrerupere. Apoi a adăugat că nu crede o iotă din tot ce spusese.

În loc să se îndrepte spre bucătărie, Max s-a îndreptat spre bar, unde şi-a turnat un pahar de burbon pe nume *Widow fiind-,* învechit zece ani în butoaie de stejar american.

În mod normal, le-ar fi zis asta cu

voce tare tuturor celor aflaţi în încăpere. *învechit zece ani în butoaie de stejar american.* îi plăcea s-o spună, cu o notă de ironie în glas.

De data aceasta însă, n-a spus nimic, şi nici nu s-a oferit să-i toarne şi lui Martin un pahar. Soţia lui obişnuia să bea vin, dar asta în timpul mesei, nu în timpul fotbalului.

A mai bâiguit *lisuse* de câteva ori şi s-a aşezat cu ochii la ecran, cu paharul în mână, aşteptând.

Diane se uita la Martin. Ii plăcea să-l privească, sub pretextul că-l studiază. Se gândea la el ca la Tânărul Martin, titlu de capitol într-o carte.

Apoi a spus, încet:

— lisuse din Nazaret.

Oare Martin avea să răspundă aşa cum îşi închipuia ea?

— Radiosul nume, a spus el.

— Aşa spunem noi. O spui tu şi o spun eu. Dar Einstein ce spunea?

— Spunea aşa: „Deşi sunt evreu, sunt subjugat de figura luminoasă a nazarineanului”.

Max se holba la ecranul negru. II privea şi sorbea din pahar. Diane încerca să nu-l scape din ochi pe Martin. Ştia că numele *lisus din*

Nazaret avea ceva impalpabil cu care-l atrăgea în aura lui. Nu aparţinea niciunei religii şi nici nu simţea vreun soi de veneraţie pentru fiinţele cu presupuse puteri supranaturale.

Numele era cel care-l acapara. Frumuseţea numelui. Numele şi locul.

» Max stătea aplecat în faţă, de parcă, prin forţa voinţei, ar fi putut face să se ivească o imagine pe ecran.

Diane spuse:

— Roma, Max, Roma. Ţii minte, nu? lisus în biserici şi pe pereţii şi tavanele palatelor. Iţi aminteşti mai bine decât mine. Palatul acela, unde turiştii înaintau încet dintr-o încăpere în alta. Picturile enorme. Pereţii şi tavanele. Palatul

» > acela, în mod special.

Se uită Ia Martin, din nou. Nu era un bărbat mărunt, copilăros, bun de luat în braţe. Părea mai degrabă un spirit care încerca să se lepede de trupul lung şi lipsit de vlagă, cu mâinile bălăngănindu-i-se de parcă nici n-ar fi fost prinse ca lumea de braţe. Se simţea prost că-l rugase să se aşeze pe scaunul de bucătărie care nici măcar n-avea pernă.

— Eu voiam să ne băgăm pe furiş într-un tur ghidat, dar Max nu m-a lăsat. Urăşte ideea de ghid, spuse ea. Picturile, mobilierul, statuile din galeriile acelea lungi. Tavanele arcuite, cu fresce impresionante. Totul incredibil, monumental.

Se uita în gol acum.

— Ce palat era? îl întrebă pe Max. Tu îţi aminteşti, eu nu.

Max sorbi din pahar, îngânând uşor din cap.

într-una dintre galerii, turiştii cu căşti pe urechi, nemişcaţi; vieţi suspendate, privind în sus la pictura de pe tavan, la îngeri, la sfinţi, la lisus şi vesmintele lui.

Vorbea cu entuziasm, ca un ghid.

— Câţi ani sunt de-atunci, Max?

El nu făcu decât să dea din cap.

Martin spuse:

— Veşmintele. îmi imaginez hainele mototolite încorporate în acest cuvânt.

— Alţii cu ghiduri audio, ţinute la ureche cu mâna. Voci în atâtea limbi. Mă gândesc şi acum la ele înainte să adorm, la siluetele neclintite din galeriile lungi.

— Holbându-se la tavan.

— Max, când a fost asta exact? în

mintea mea, anii se confundă. îmbătrânesc pe zi ce trece.

Max răspunse:

— Echipa e gata să-şi ia inima-n dinţi şi să profite de moment.

Părea să studieze cu atenţie ecranul gol.

Tânărul o privi pe femeie, pe soţie, pe fosta profesoară, pe prietena care nu găsea nimic de privit, nicăieri.

Max continuă:

— 0 faza fierbinte, în care ofensiva a fost nimicitoare, nimicitoare.

Nu-i venea să-l întrerupă, nu-i venea să spună nimic, aşa că s-a uitat spre Martin doar pentru că i se părea esenţial să schimbe o privire mirată cu cineva, oricine.

Max spuse:

— Evită placajul, trece mai departe – interceptat!

Era timpul pentru încă o gură de burbon, aşa că s-a oprit şi a băut. Ea îşi spunea că siguranţa lui în exprimare emană probabil din straturile adânci ale inconştientului, din toate deceniile de discurs instinctiv, mânjit de natura jocului, nişte bărbaţi trosnindu-se şi trântindu-se unul pe altul de pământ.

— Fugi cu ea, fugi cu ear, mulţimea

cântă, stadionul se cutremură.

Jumătăţi de propoziţie, cuvinte izolate, repetiţii. Diane se străduia să le vadă drept o incantaţie monofonă, rituală, dar apoi îşi spuse că nu sunt decât aiureli bombastice.

Max, vorbind din adâncul gâtlejului, imită vocea mulţimii.

— A-pă̆-ra-re. A-pă-ra-re. A-pă-ra-re.

Se ridică în picioare, se întinse, mai luă o gură din pahar.

— Numărul douăzeci şi şapte, cum îi zice, pare nedumerit, aşa-i? Lovitură de pedeapsă pentru scuipat în faţa unui adversar.

Continuă:

— Echipele sunt relativ egale. Degajare, de la mijlocul terenului. Un meci incendiar.

Diane părea deja impresionată.

— Antrenorul echipei ofensive, Murphy, Murray, Mumphrey, încearcă nişte schimbări de tactică.

Continuă să vorbească, trecând la un ton calm, calculat, persuasiv:

— Wireless pe gustul tău. Calmează şi hidratează. Primeşti dublu, la acelaşi preţ fără egal. Reduce riscul afecţiunilor cardiace şi mentale.

Apoi începu să fredoneze:

— Da, da, da, pentru plăcerea ta.

Diane rămăsese fără cuvinte. Oare burbonul îi dădea cadenţa, varietatea de dialect fotbalistic şi jargon comercial? Nu se mai întâmplase până atunci, nici cu burbon, nici cu whisky, nici cu bere, nici cu marijuana. Ii plăcea asta, cel puţin pe moment, dacă nu continua prea mult cu transmisiunea.

Sau poate imaginaţia îi era stimulată de ecranul gol, de un impuls negativ, de sentimentul că meciul se desfăşura undeva în spaţiul cosmic, dincolo de limitele înţelegerii noastre de acum, într-o spirală transraţională aparţinând mai degrabă cadrului temporal al lui Martin.

Max spuse, cu glas piţigăiat:

— Ce n-aş da să fiu om, să fiu bărbat, femeie sau copil, ca să savurez acest suc de prune aromat.

Apoi:

— Finanţare perpetuă post-mortem. Asigură-ţi condiţii preferenţiale ordine.

Si continuă:

— Jocul se reia, intrăm în sfertul doi, cu lovituri la mâini, picioare, genunchi, piepturi, boaşe. Super Bowl Cincizeci şi Şase. Dorinţa noastră naţională de

autodistrugere.

Diane îi şopti lui Martin că nu-i împiedică nimic să poarte o conversaţie. Max era absorbit de jocul lui, nu l-ar fi perturbat.

Tânărul îi răspunse, încet:

— Am luat nişte medicamente.

— Da.

— Pe cale orală.

— Da, toţi facem asta. O pastiluţă albă.

— Are efecte adverse.

— O pilulă mică sau o tabletă. Albă, roz, nu contează.

— Poate fi constipaţie, poate fi diaree.

— Aşa e, i-a şoptit ea.

— Poate fi senzaţia că alţii îţi aud gândurile sau îţi controlează comportamentul.

— Pe asta nu cred c-o ştiam.

— Teamă iraţională. Lipsă de încredere în ceilalţi. Pot să-ţi arăt prospectul, spuse el. 11 am la mine.

Max îşi scărpina din nou antebraţul. Nu cu degetele, de data aceasta, ci cu încheieturile degetelor.

Spuse:

— încercare de *field goal* de la mijlocul terenului – simulare, simulare,

simulare!

Ecranul. Diane îşi tot întorcea capul, asigurându-se că rămăsese negru. Dintr-un motiv neînţeles, asta o liniştea.

— *Coborâm pe teren acum,* spuse Max, *Esther, ce ai să ne transmiţi de acolo?*

» îşi ridicase capul, ţinând microfonul fantomă în mână şi vorbind către o cameră aflată mult

> deasupra terenului de joc, cu vocea într-un registru mai înalt.

— *De aici, de la marginea terenului, văd o echipă care emană încredere prin toţi porii, în ciuda potopului de accidentări.*

— *Potopul de accidentări.*

— *Aşa e, Lester. Am stat de vorbă cu coordonatorul ofensivei, sau al defensivei, în sfârşit. E ca peştele-n apă.*

— *Mulţumesc, Esther. Ne întoarcem la meci.*

Diane îşi dădu seama că Martin începuse să vorbească, deşi nu i se adresa ei, neapărat.

— Mă uit în oglindă şi nu ştiu pe cine văd acolo, spunea el. Chipul care mă priveşte din ea nu pare să fie al meu.

Şi, de fapt, de ce-ar fi? Oare suprafaţa oglinzii reflectă cu adevărat? Iar acest chip e cel pe care-l văd şi alţii? Sau e cineva ori ceva inventat de mine? Oare acest al doilea sine emană din medicamentele pe care le iau? Mă uit cu interes la acest chip. Cu interes şi cu o doză de incertitudine. Oare alţii păţesc vreodată aşa ceva? Chipurile noastre. Oare ce văd oamenii când merg pe stradă şi se uită unii la alţii? O fi acelaşi lucru pe care-l văd şi eu? O viaţă întreagă, tot privind. Oameni care privesc. Dar, de văzut, ce văd?

Max se oprise din comentat. Se uita la Martin. II priveau amândoi, şi soţul, şi soţia. Tânărul se uita în gol, cu o figură concentrată, solemnă, vorbind în continuare.

— O cale de evadare sunt filmele. Asa le zic » studenţilor. Stau şi ascultă. Filme străine, alb- negru. Filme în limbi necunoscute. O limbă moartă, o subfamilie, un dialect, o limbă artificială. Nu cititi subtitrările. Le zic direct. Evitaţi să citiţi traducerea dialogului, afişată în josul ecranului. Vrem film pur, limbă pură. Indo-iraniană. Sino-tibetană. Oameni

vorbind. Se plimbă, vorbesc, mănâncă, beau. Puterea desăvârşită a imaginii alb-negru. Imaginea, duplicatul optic. Studenţii stau şi mă ascultă. Tineri şi tinere, toţi isteţi. Dar nu par să se uite niciodată la mine.

— Câtă vreme ascultă, nu mai contează, spuse Diane.

Max era în bucătărie, aşezând mâncarea în farfurii. Avea chef să facă o plimbare, singură. De fapt, avea chef ca Max să facă o plimbare, iar Martin să plece acasă. Unde sunt ceilalţi, Tessa şi Jim şi tot restul, călători, hoinari, pelerini, oamenii din case, din apartamente sau barăci? Unde sunt maşinile şi camioanele, unde e zgomotul traficului? Duminica cea mare. Or fi toţi acasă, în baruri sau cluburi întunecate, încercând să vadă meciul? Inchipuie-ţi toate milioanele de ecrane negre. încearcă să-ţi închipui toate telefoanele închise.

Ce se vor face oamenii care trăiesc în telefoanele lor?

Max se întoarse la burbonul lui. Diane observă că tânărul se ridicase în picioare. Nu mai stătea cocoşat, ca de obicei, ci se uita în sus, cu capul lăsat pe spate.

Căzu pe gânduri o clipă.

— Tavanele pictate. Roma, spuse ea. Turiştii privind în sus.

— Stând absolut nemişcări.

— Sfinţi şi îngeri. >> lisus din Nazaret.

— Figura luminoasă. Nazarineanul. Einstein, spuse el.

în traducere, Văduva Jane; Widow Jane este a marcă de whisky din Brooklyn. Ncw York.

8. în original, *ground game* – strategie ofensivă bazată pe înaintarea în terenul advers cu mingea în mână, în loc de pase.

Sisteme viciate, în punctul crucial al vieţii de zi cu zi.

Spitalul era un hăţiş de coridoare şi încăperi aflate la nivelul străzii, iar Jim şi Tessa înaintau pe lângă tot felul de uşi, indicatoare de ieşire, lumini roşii clipind intermitent, bileţele scrise de mână lipite pe pereţi. Medici şi asistente treceau în grabă pe lângă ei, îmbrăcaţi în haine de stradă pe sub halatele desfăcute.

Alţi oameni din microbuz intrau în cabinete, stăteau la cozi sau vorbeau unii cu alţii. Câţiva rămăseseră în maşină, cu destinaţii necunoscute.

Intr-o gheretă minusculă, o femeie stătea cu genunchii la piept, pe un scaun mititel.

— Administratoarea, spuse Tessa. Funcţionara.

S-au aşezat în rândul lung al celor care aşteptau să discute cu femeia. Luminile de pe culoar erau din ce în ce

mai palide.

După un timp, Jim a întrebat:

— De ce stăm aici?

— Eşti rănit.

— Ah, rana de la cap. Am uitat de ea.

— Ai uitat. Stai puţin să verific, spuse Tessa. E o tăietură. Fără formă. După aterizarea forţată, când ne-am desfăcut centurile şi am sărit în picioare, să ieşim naibii de-acolo, am văzut că sângerezi.

— M-am lovit cu capul de geam.

— Hai să avem răbdare şi să ne aşteptăm rândul, iar apoi să vedem ce are de spus doamna de pe scaun.

— Dar mai întâi.

— Dar mai întâi, spuse ea.

Ieşiră din rând şi găsiră, în cele din urmă, o toaletă liberă. În spaţiul acela strâmt, o împinse cu spatele într-un perete gol, iar ea îşi desfăcu paltonul, şi îi desfăcu şi lui cureaua, şi îi trase jos pantalonii şi chiloţii, şi îl întrebă dacă-l doare capul, iar el îi răspunse dezbrăcând-o încet, tacticos, şi vorbiră despre ce făceau, cum, unde şi când, făcând propuneri şi sugestii şi străduindu-se să nu râdă, ea cu spatele alunecându-i uşor pe perete, iar el cu genunchii îndoiţi, pentru a menţine

distanţa şi ritmul.

Cineva bătu la uşă, apoi vorbi de dincolo de ea. *Puţin respect,* spuse. Altă voce apoi, cu accent. Tessa înşirui, în şoaptă, diverse naţionalităţi, chiar în timp ce-şi finalizau partida şi se ştergeau stângaci unul pe altul cu hârtia din suportul aflat lângă oglindă.

S-au îmbrăcat la loc, iar apoi s-au privit lung. În privirea aceea erau şi ziua care trecuse, şi supravieţuirea lor, şi profunzimea relaţiei lor de cuplu. Pentru situaţia în sine şi pentru lumea de afară era nevoie de un alt fel de privire, la momentul potrivit.

Au ieşit pe uşă şi au luat-o în jos pe hol. Coada era mult mai scurtă acum, aşa că s-au hotărât să se aşeze la rând şi să aştepte.

— Cred că putem ajunge până la blocul lor pe jos, dacă n-avem altă variantă.

— Sunt prietenii noştri. Sigur ne dau ceva de mâncare.

— Şi ne ascultă povestea.

— Şi ne spun şi ei ce ştiu.

— Super Bowl – unde are loc?

— Intr-un loc plăcut, pe nori, pe vânt, a spus el, şi cu mii de oameni ţipând[2].

Femeia din gheretă ridică privirea spre ei – încă o pereche de chipuri şi de corpuri, o zi întreagă cu oameni stând în picioare, vorbind, ascultând, aşteptând să li se spună încotro s-o apuce, cu cine să vorbească, pe care coridor, la ce uşă – şi dădu din cap de parcă ar fi ştiut dinainte cine sunt şi ce doresc.

Părea lipită de scaunul pe care stătea aşezată.

— Avionul nostru s-a prăbuşit, am aterizat forţat, spuse Tessa. El a fost rănit.

De la înălţimea lui, Jim s-a aplecat spre femeie arătând spre rană, simţindu-se ca un şcolar accidentat la joacă.

— Eu n-am nicio treabă cu corpurile umane, a spus ea. Nu mă uit, nu ating. O să vă trimit la un cabinet, iar cineva din personalul medical fie o să vă trateze, fie o să vă trimită la altcineva, altundeva. Toţi cei cu care am vorbit astăzi au

câte o poveste. Voi doi sunteţi avionul prăbuşit. Alţii sunt metroul pustiu, liftul blocat, clădirile de birouri abandonate sau magazinele baricadate. Le spun că noi, aici, ne ocupăm de oameni răniţi.

Nu e treaba mea să dau sfaturi legate de situaţia actuală. Care e situaţia actuală, de fapt?

Le arătă ecranul negru din panoul de aparate aflat pe peretele din faţa ei. între două vârste, purta cizme înalte, blugi rezistenţi, un pulover gros şi inele pe trei degete.

— Ce vă pot spune e că, indiferent ce-o fi, ne-a distrus tehnologia. Până şi cuvântul în sine mi se pare acum depăşit, pierdut în spaţiu. Unde-i autoritatea incontestabilă a dispozitivelor noastre securizate, unde-i capacitatea de criptare, unde-s tweeturile, trolii şi boţii? Oare totul din datasferă e expus denaturării şi furtului? Iar nouă chiar nu ne-a rămas nimic de făcut decât să ne jelim soarta?

Jim rămăsese aplecat deasupra ei, arătându-şi rana. Femeia s-a înclinat în faţă, răsucindu-şi capul şi uitându-se în sus la el.

— De ce vă spun asta? Pentru că avionul vostru s-a prăbuşit, sau a fost pe-aproape, iar voi vreţi neapărat să aflaţi ce se întâmplă. Şi pentru că eu am rămas o puştoaică vorbăreaţă, în limita împrejurărilor.

Tessa îi spuse:

— Ascultăm, de asta suntem aici.

Luminile de deasupra lor au clipit, s-au estompat, iar apoi s-au stins de tot. În toată clinica, s-a lăsat liniştea. Toată lumea aştepta. O aşteptare plină de spaimă, nefiind clar ce înseamnă această aberaţie, în şirul şi asa dramatic de evenimente, cât de radicală sau de permanentă e.

Prima a vorbit femeia, în şoaptă, spunându-le unde se născuse şi unde crescuse, numele părinţilor şi al bunicilor, al surorilor şi fraţilor, al şcolilor, clinicilor, spitalelor, din vocea ei răzbătând un calm profund, cu nuanţe de isterie.

Au aşteptat.

A continuat cu prima căsătorie, primul telefon mobil, divorţul, călătoriile, iubitul francez, protestele din stradă.

Au mai aşteptat puţin.

— Am rămas iară e-mail, a spus ea, lăsându- se pe spate, cu palmele în sus. Pare incredibil. Ce facem? Cine e de vină?

Nişte gesturi aproape imperceptibile.

— Fără e-mail. E de neconceput. Ia încercaţi s-o spuneţi cu voce tare. Cum

sună? Fără e-mail.

La fiecare silabă pronunţată, clătina uşor din cap. În cadrul uşii, cineva cu o lanternă îndreptă fasciculul de lumină spre fiecare dintre ei, apoi repetă gestul şi pleca fără să spună o vorbă.

După o scurtă pauză, femeia începu din nou să vorbească, pe întuneric, şoptind ceva mai apăsat.

— Cu cât suntem mai avansaţi, cu atât suntem mai vulnerabili. Sistemele noastre de supraveghere, instrumentele de recunoaştere facială, rezoluţia imaginilor. De unde ştim noi cine suntem? Ştim că e din ce în ce mai frig. Ce ne facem când va trebui să plecăm? Fără lumină, fără încălzire. Cum ajung acasă, unde locuiesc eu, deasupra restaurantului numit Adevăr şi Frumuseţe, dacă nu merg nici metrourile, nici autobuzele, dacă liftul din clădire e oprit, dacă, dacă şi iar dacă. îmi place ghişeul meu, dar nu vreau să mor aici.

Tăcu un timp. Când luminile porniră din nou, de-abia pâlpâind, Jim se afla în picioare, fără nicio expresie pe chip. Un umanoid înalt şi alb.

Femeia le vorbi acum pe un ton normal.

— Bun, văzând rana, vă spun fără ezitare că trebuie să mergeţi pe holul acesta, a treia uşă pe stânga.

Arătă cu degetul în direcţia respectivă, apoi îşi puse nişte mănuşi de lână şi arătă din nou, autoritar.

— Şi, după ce terminaţi acolo, ce-aveţi de gând?

— Mergem la prietenii noştri, răspunse Tessa. Cum era planul iniţial.

— Cum ajungeţi acolo?

— Pe jos.

— Şi după aceea? întrebă femeia.

— Şi după aceea? întrebă Jim.

Se aşteptau ca şi Tessa să dea glas dilemei fundamentale, dar ea nu făcu decât să ridice din umeri.

În cabinetul spre care fuseseră îndrumaţi, un tânăr îmbrăcat cu un halat lălâu şi purtând şapcă de baseball, ridicat pe vârfurile picioarelor, i-a dat Iui Jim cu antiseptic pe rană şi apoi i-a bandajat-o bine. Jim ridicase mâna vrând să spună ceva, dar apoi s-a răzgândit şi au plecat.

Ajunşi din nou pe stradă, au vorbit despre femeia pe care o văzuseră alergând din microbuz. I-ar fi liniştit s-o mai vadă o dată.

Mergeau cu pas grăbit, prin vântul

aprig, cu capetele plecate. Singurul om pe care l-au întâlnit a fost un bărbat care împingea şontâc un cărucior rablagit în care-şi căra probabil tot avutul. S-a oprit şi le-a făcut cu mâna, îndepărtându-se apoi de cărucior şi făcând câţiva paşi mari, cu corpul aplecat în faţă, imitându-le mişcările. I-au făcut şi ei cu mâna şi

> > > au mers mai departe. La o intersecţie principală, agentul de trafic digital rămăsese înţepenit, cu un braţ ridicat pe jumătate.

N-aveau altceva de făcut decât să-şi continue

>

drumul.

2- în original, *în sttnshine and în shadow,* aluzie la poezia „Eldorado”, de Edgar Allan Poe: „Leit în fier, / Un cavaler / Voios a apucac-o, / Pe nori, pe vânt, / Cântând un cânt, / Pe drum, spre Eldorado" (Traducere dc Dan Borta, în *Scrieri alese,* EPLU, 1968, p. 625).

Să numeri înapoi din şapte în şapte, în viitorul care te conturează prea curând.—

Prin camera de zi erau răspândite şase lumânări, iar Diane tocmai o aprinsese cu chibritul pe ultima dintre ele.

— E genul acela de situaţie când trebuie să te gândeşti la ce vei spune, înainte s-o spui? întrebă ea.

— Semiîntunericul. E undeva în conştiinţa

> >

colectivă, spuse Martin. Ezitarea, sentimentul că ai mai trăit asta cândva. Un soi de descompunere naturală a invaziei străine. O tendinţă spre prudenţă, moştenită de la bunici sau de la străbunici sau din moşi strămoşi. Oameni pândiţi de o ameninţare serioasă.

— Asta suntem?

— Vorbesc prea mult, spuse el. Rumeg întruna teorii şi speculaţii.

Tânărul stătea la geam, iar Diane se

întreba dacă avea de gând să se ducă acasă, în Bronx. Şi- 1 imagina silit să meargă pe jos tot drumul, îndreptându-se spre unul dintre poduri, prin East Harlem. Oare pietonii aveau voie să treacă, sau podurile erau numai pentru maşini şi autobuze? Mai funcţiona ceva normal în lumea J
de afară?

Gândul o îmbuna şi-i trecu prin minte să-i ofere găzduire peste noapte. Pe canapea, nu-i trebuia decât o pătură, nu era mare lucru.

Cuptorul era mort, frigiderul era mort. Căldura începuse să se absoarbă în ziduri. Max Stenner stătea în scaunul lui, cu ochii pironiţi la ecranul negru. Parcă venise rândul lui să spună ceva. Aşa simţea Diane, aşa că dădu din cap, aşteptând.

— Hai să mâncăm, spuse el. Altfel, mâncarea se va întări sau se va muia sau se va încălzi sau se va răci sau mai ştiu eu ce.

Se gândiră toţi la asta. Dar nimeni nu se urni înspre bucătărie.

Apoi Martin spuse:

— Fotbal.

O aluzie la începutul acelei lungi după- amiezi. Făcu un gest,

necaracteristic pentru el, un fel de mişcare cu începetinitorul a unui jucător aruncând mingea, cu corpul stabil, braţul stâng întins în faţă, pentru echilibru, iar cel drept tras în spate, cu mâna strânsă pe minge.

Martin Dekker şi Diane Lucas îl priveau nedumeriţi din celălalt capăt al camerei.

Părea să fi împietrit în acea postură, dar într- un târziu reveni la poziţia lui firească. Max se întoarse şi el la ecranul negru. Pauzele se transformau în tăceri, începând să capete aerul unei normalităţi atipice. Diane aştepta ca soţul ei să mai toarne nişte whisky, dar el părea total dezinteresat, cel puţin pe moment. Unde dispăruse tot ce era simplu şi declarativ?

Martin spuse:

— Trăim într-o realitate provizorie? Oare am spus asta deja? Un viitor care încă n-ar trebui să prindă contur?

— Probabil s-a defectat o centrală electrică. Atâta tot, spuse ea. În linia asta ar trebui evaluată situaţia. Probabil o unitate de pe fluviul Hudson.

— Inteligenţa artificială care ne dă de gol: cine suntem, cum trăim şi cum

gândim.

— Luminile se vor aprinde la loc, căldura va porni din nou, conştiinţa noastră colectivă îşi va reveni, probabil într-o zi-două.

— Viitorul artificial. Interfaţa neuronală.

Păreau hotărâri să nu se uite unul la altul.

*

Martin, fără a se adresa cuiva anume, abordă subiectul studenţilor săi. De origine globală, cu accente variate, toţi inteligenţi, special selectaţi pentru cursul lui, pregătiţi pentru orice avea el să le spună, pentru orice sarcină trasată, pentru orice proiect avea să lanseze în domenii de studiu ce transcendeau fizica. Le recitase denumiri. Taumatologie, ontologie, escatologic, epistemologie. Nu se putea opri. Metafizică, fenomenologie, transcendentalism. Se opri, se gândi puţin, apoi continuă. Teleologic, etiologie, ontogenie, filogenie. Ei îl priviseră, îl ascultaseră, adulmecaseră aerul stătut. De asta se aflau acolo, cu toţii, studenţii şi profesorul.

— Unul dintre studenţi mi-a povestit un vis pe care-l avusese. Era un vis al

cuvintelor, nu al imaginilor. Două cuvinte. S-a trezit cu acele cuvinte în cap, privind în gol. *Ambuscadă umbrelată.* De la *umbrelă,* cu sufixul -*at.* Şi precedat de *ambuscadă.* Trebuise să caute primul cuvânt în dicţionar. Cum să visezi un cuvânt pe care nu l-ai mai întâlnit? *Ambuscadă.* Capcană. Dar *umbrela,* cu sufixul acela, era adevăratul mister. Si alăturarea celor două cuvinte.

Aşteptă un timp.

— Totul se întâmpla în Bronx, spuse în cele din urmă, stârnindu-i un zâmbet lui Diane. Ii ascultam pe tinerii aceia discutând subiectul, pe studenţi, studenţii mei, şi mă întrebam, la rândul meu, ce înţeles să dau termenului. Zece oameni cu umbrele? Pregătind un atac? Iar studentul care ne povestise visul se uita la mine de parcă eu aş fi fost vinovat pentru ce se petrecuse în somnul lui. Numai vina mea. *Umbre lat.*

Se auzi o bătaie în uşă. Părea destul de stinsă, cum lifturile nu mergeau, iar oamenii oboseau urcând pe scări opt etaje. Diane, aflată chiar în faţa uşii, ezită un timp, înainte de a pune mâna pe clanţă.

— Speram să fiţi voi.

— Noi suntem, cine să fie? îi răspunse Jim Kripps.

Şi-au scos paltoanele şi le-au aruncat pe canapea, iar Diane i-a rostit numele lui Martin, arătând spre el. Au urmat strângeri de mâini şi îmbrăţişări ezitante, Max salutându-i ridicat în picioare, cu un pumn înălţat. Apoi a dat cu ochii de bandajul de pe fruntea lui Jim şi a mimat în aer câteva lovituri de pumn.

După ce s-au aşezat, care pe unde a apucat, nou-veniţii au povestit despre zborul lor şi evenimentele ce urmaseră, despre nebunia străzilor semicentrale, toate pustii.

— Cufundate în beznă.

— Felinare stinse, magazine neluminate, zgârie-nori în întuneric, geamuri negre peste tot.

— Beznă.

— O lună în primul pătrar undeva pe cer.

— Si voi v-ati întors de la Roma.

— Ne-am întors de la Paris, a spus Tessa.

Lui Diane îi părea atât de frumoasă, cu descendenţa ei mixtă, de o expresivitate enigmatică, intimă,

tulburătoare.

Cuplul locuia în Upper West Side, iar ca să ajungă acolo trebuiau să traverseze pe jos Central Park, prin beznă totală, şi apoi să meargă pe jos şi mai mult, spre nord.

Conversaţia se împotmolise de la o vreme, umbrită de nelinişte. Jim vorbea uitându-se în jos, iar Diane dădea din mâini indicând evenimente ce se derulau undeva dincolo de puterea lor limitată de înţelegere.

— Mâncare. Hai să mâncăm ceva, spuse ea. Dar mai întâi, sunt curioasă ce mâncare v-au servit în avion. Ştiu, e doar trăncăneală. Dar le pun oamenilor întrebarea asta şi niciodată nu-şi amintesc. Dacă-i întrebi de ultima masă luată la restaurant, chiar dacă a trecut o săptămână de atunci, ştiu să răspundă. Nicio problemă. Cum se numea restaurantul, cum se numea felul principal, tipul de vin, ţara de origine. Dar mâncarea din avion? La economy sau la business, nu contează. Oamenii nu-şi amintesc ce-au mâncat.

— *Tortellini* cu brânză şi spanac, răspunse Tessa.

Tăcură toţi, o vreme.

Apoi Diane spuse:

— Să trecem la mâncarea noastră. Aici şi acum. Mâncare de fotbal.

Martin o urmă în bucătărie. Ceilalţi rămaseră

>

aşteptând în linişte, la lumina lumânărilor. Tessa se apucă să numere încet înapoi, din şapte în şapte, de la două sute trei până la zero, total lipsită de expresie, schimbând limbile pe parcurs, şi în cele din urmă ajunse şi mâncarea, pregătită mai devreme de Max, şi toţi cei cinci se aşezară şi începură să mănânce. Scaunul de bucătărie, balansoarul, fotoliul, un scaun de masă şi un scaun pliant. Niciunul dintre oaspeţi nu se oferi să plece acasă după masă, nici măcar când Jim şi Tessa îşi luară paltoanele de pe canapea şi se îmbrăcară cu ele, intenţionând doar să se încălzească. Martin îsi mesteca mâncarea cu ochii închişi.

Să fi rămas fiecare dintre ei un mister pentru ceilalţi, oricâte ar fi avut în comun? Să fi fost fiecare, în propria carcasă, protejat de definirea decisivă, de evaluarea rigidă a celorlalţi aflaţi din încăpere?

Max mancă fără să-şi dezlipească

ochii de ecran, iar când termină de mâncat puse jos farfuria privind ecranul în continuare. Luă apoi sticla de burbon de pe jos şi-şi turnă în pahar. Puse jos sticla, ţinând paharul cu ambele mâini.

Apoi îşi îndreptă din nou privirea spre ecranul negru.

---

10. Număratul înapoi de la 100, din 7 în 7, este un test clinic folosit pentru a evalua funcţiile mintale, în urma unei lovituri la cap sau în alte cazuri când există suspiciunea de demenţă.

Partea a doua

Deja e limpede că niste grupări sau puteri necunoscute controlează de la distantă codurile >
de lansare. Toate armele nucleare, din toată lumea, au devenit nefuncţionale. Peste oceane nu mai plutesc rachete, nu mai cad bombe din avioane supersonice.

Dar războiul continuă, iar pagubele cresc.

Atacuri cibernetice, infracţiuni digitale, agresiuni biologice. Antrax, variolă, agenţi patogeni. Morţii şi invalizii. Foamete, ciumă şi mai ce?

Reţele energetice care cedează. Percepţiile noastre personale înghiţite

de dominaţia cuantică.

Creşte rapid nivelul oceanelor? Se încălzeşte aerul, oră cu oră, minut cu minut?

Işi amintesc, oare, oamenii conflicte mai vechi, propagarea terorismului, filmarea tremurată a unei persoane apropiindu-se de o ambasadă, cu o vestă explozivă prinsă de piept? Roagă-te şi mori. Un război vizibil şi perceptibil.

E, oare, o urmă de nostalgie în aceste amintiri?

încep să apară oameni pe stradă, la început precauţi, apoi părând descătuşaţi, se plimbă, privesc în jur, se minunează, femei şi bărbaţi, câte-un grup răzleţ de adolescenţi, uniţi de insomnia colectivă a acestor timpuri neverosimile.

Şi nu-i straniu că anumite persoane par să fi acceptat blocajul, avaria? Să-şi fi dorit oare asta mereu, subliminal, subatomic? Unii oameni, ca întotdeauna, un număr minuscul al locuitorilor planetei Pământ, a treia planetă de la Soare, tărâmul existentei muritoare.

>

— Nu ne vine să-i spunem Al Treilea Război Mondial, dar asta e de fapt, zice Martin.

Se pare că toate ecranele s-au stins, peste tot. Ce ne mai rămâne de văzut, de auzit, de simţit? Există, oare, un număr limitat de oameni cu un fel de telefon implantat în corp? E o întrebare serioasă, spune tânărul. Să fie acesta un sistem de protecţie împotriva liniştii globale care ne marchează orele, minutele şi secundele? Cine sunt aceşti oameni? Cum accesează apelurile subcutanate? Există vreun cod corporal, un ritm cardiac alternativ funcţionând pe post de avertizare?

E trecut bine de miezul nopţii şi el încă vorbeşte, iar Diane încă ascultă, iar prietenii sunt tot aici, Jim Kripps şi Tessa Berens, iar Max stă ghemuit în scaunul lui.

Energie obscură, valuri spectrale, piraterie şi contra-piraterie.

Aplicaţii de supraveghere în masă care iau de capul lor decizii, pe care uneori le ignoră.

Date de urmărire prin satelit.

Ţinte din spaţiu care rămân în spaţiu.

Toţi în camera de zi, toţi cu paltoanele pe ei, trei dintre ei purtând şi mănuşi, patru dintre ei părând să-l asculte pe Martin, singura persoană aflată în picioare, care vorbeşte cu

gesturi ample.

Cum timpul pare să fi făcut un salt înainte. S-o fi petrecut ceva la miezul nopţii, agravând perturbarea? Şi cum vocea lui Martin începe să se schimbe.

Arme biologice şi ţările care le deţin.

Recită o listă lungă, întreruptă de un acces de ruse. Ceilalţi îşi întorc privirea. Se şterge la gură cu dosul mâinii, apoi îşi studiază mâna şi continuă să vorbească.

Anumite ţări. Cândva partizani înflăcăraţi ai armelor nucleare, versaţi acum în discursul armamentului viu.

Germeni, gene, spori, pulberi.

Diane îsi dă seama că el vorbeşte cu un

> > anumit accent. Nu e doar o voce care se exprimă într-un stil necaracteristic, ci o voce menită să-i aparţină cuiva anume. în capul lui Martin, acesta este Albert Einstein vorbind englezeşte.

Nu e sigură că lucrurile pe care el le spune sunt ficţiune pură. Ceva din atitudinea lui, din tonul vocii, accentul însuşi, dau senzaţia că are acces la evenimentele lumii, indiferent ce-ar însemna asta, indiferent cum ar avea acces la ştirile cenzurate. A şi spus-o, de altfel: oameni cu telefoane implantate în corp.

înţelege că toate astea sunt o nebunie. Dar e la fel de conştientă că natura fundamentală a J

fostului ei student permite astfel de speculaţii.

Mormăie din nou ceva, de data asta doar pentru sine.

Se hotărăşte să nu le spună nimic celorlalţi despre accentul imitat de Martin. El vorbeşte mai calm acum, gesticulând de parcă ar mângâia cuvintele.

Structura ondulatorie, tensorul metric, proprietăţi covariante.

Pare destul de dificil să-l aducă pe

Einstein în încăpere. Iar ea nu ştie dacă aceşti termeni sunt din *Manuscrisul din 1912,* biblia lui Martin, manualul lui de căpătâi, sau pur şi simplu zgomote plutind în aer, limba celui de-Al Treilea Război Mondial.

Pare ori genial, ori dezaxat – Martin, nu Einstein –, recitând numele celor care au participat la o conferinţă în Bruxelles în 1927, douăzeci şi opt de bărbaţi şi o femeie, Mărie Curie, Madame Curie, înşirând toţi oamenii de ştiinţă şi referindu-se la sine însuşi – el, Einstein, prin glasul lui Martin – drept Albert Einstein-aşezat-în-centru-pe-rândul-din-faţă.

Iar acum trece de la engleză cu accent la germană pură. Diane se străduieşte să înţeleagă ce spune, dar pierde şirul destul de rapid. Nu simte nicio urmă de parodie sau auto-parodie. Totul e în mintea lui Martin, stând singur în faţa oglinzii din apartamentul lui, doar că nu e acolo acum, e aici, gândind cu voce tare, absorbind totul şi clătinând din cap.

Părinţii lui Einstein au fost Pauline şi > > Hermann.

Ea înţelege această propoziţie

simplă, dar nu face niciun efort să asculte mai departe. Ar vrea ca el să se oprească şi are de gând să i-o spună. El stă în picioare, vorbind cu toată convingerea ori în nume propriu, ori în numele lui Einstein, de fapt, mai contează?

Max se ridică în picioare şi se întinde. Max Stenner. Max. Acest simplu gest îl face pe tânăr să tacă.

— Devenim nişte zombi, spune Max, nişte neghiobi.

Se îndreaptă către uşa de la intrare, vorbindu- le peste umăr.

— Mie mi-a ajuns toată povestea asta. Duminică sau luni, ce e? Februarie, nu contează. E termenul meu de expirare.

Nimeni nu pricepe ce vrea să spună cu asta.

Se încheie la geacă şi pleacă, iar Diane şi-l imaginează coborând pe scări, treaptă cu treaptă. Mintea ei funcţionează acum cu încetinitorul. Aproape că se simte obligată să-i ia locul în faţa televizorului, aşteptând sa apară ceva pe ecran.

Martin începe din nou să vorbească, de data asta în engleză, fără accent.

Cursa înarmării internetului,

semnale wireless, contraspionaj.

— Scurgeri de date, spune el. Criptomonede.

Rosteşte acest ultim cuvânt uitându-se direct
»
la Diane.

Criptomonede.

îşi construieşte şi ea cuvântul în gând, iară cratimă.

Se uită unul la celălalt acum.

Ea spune:

— Criptomonede.

Nu e nevoie să-l întrebe ce înseamnă.

El spune:

— Bani care-şi fac de cap. Nu-î ceva nou. Fără norme guvernamentale. Haos financiar.

— Când anume urmează să se întâmple?

— Acum, spune el. Se întâmplă deja. Va continua să se întâmple.

— Criptomonede.

— Acum.

— Cripto, spune ea, făcând o pauză şi fixându-l pe Martin. Monede.

Undeva, între toate acele silabe, e ceva tainic, abscons, profund.

Apoi vorbeşte Tessa.

— Dar dacă? spune.

Urmează o tăcere lungă, o schimbare de dispoziţie. Ei aşteaptă continuarea.

— Dacă tot ce se întâmplă e o iluzie vie?

— Cu aparenţă de realitate, spune Jim.

— Dacă noi nu suntem ceea ce credem că suntem? Dacă lumea, aşa cum o cunoaştem, tocmai trece printr-un proces de reconfigurare, în timp ce noi stăm şi ne uităm, sau vorbim unii cu alţii?

>

Ridică o mână şi clămpăne din degete, sugerând flecăreala de zi cu zi.

— Oare timpul a făcut un salt înainte, cum spune tânărul de aici, sau s-a năruit? Oare oamenii de pe stradă se vor dezlănţui, ca într-un flashmob, răzvrătindu-se şi pătrunzând prin efracţie peste tot în acelaşi timp, pe toată planeta, rupându-se de trecut, dezancoraţi complet de toate obiceiurile şi tiparele?

Nimeni nu se apropie de geam ca să se uite afară.

— Ce urmează? întreabă Tessa. întotdeauna a fost undeva la limita

percepţiei noastre. Curentul oprit, tehnologia devenită inaccesibilă, mai întâi unele aspecte, apoi altele. S-a întâmplat şi în trecut, de mai multe ori, şi aici, în ţară, şi prin alte locuri, furtuni, incendii masive şi evacuări, taifunuri, tornade, secetă, ceaţă densă, aer infect. Alunecări de teren, tsunamiuri, râuri dispărute, case prăbuşite, blocuri întregi prefăcute în ruine, ceruri acoperite de poluare. Inii cer scuze, o să încerc să-mi ţin gura. Dar sunt vii în orice amintire, virusuri, molime, marşul prin terminale de aeroport, măştile chirurgicale, străzile oraşului pustii.

Tessa ia aminte de tăcerea care se aşterne în J pauzele ei.

— De la ecranul negru din acest apartament, până la toată situaţia din jur. Ce se întâmplă? Cine ne face asta? Oare gândurile noastre au fost reconfigurate digital? Suntem un experiment eşuat, un complot pus la cale de forţe ce ne depăşesc puterea de înţelegere? Nu e prima oară când s-au pus aceste întrebări. Oamenii de ştiinţă au mai spus lucruri, au mai scris lucruri şi fizicienii şi filosofii.

» >

în cel de-al doilea interval de tăcere, toate capetele se întorc spre Martin.

Vorbeşte despre sateliţi aflaţi pe orbită, care au capacitatea de a vedea orice. Strada unde locuim, clădirea în care lucrăm, ce şosete purtăm. O ploaie de asteroizi. Cerul înţesat de ei. Se poate întâmpla oricând. Asteroizi care, apropiindu-se de o planetă, devin meteoriţi. Exoplanete întregi spulberate.

De ce nu noi. De ce nu acum.

— Nu trebuie decât să evaluăm situaţia în

>

care ne aflăm, spune el. Indiferent ce se petrece, încă suntem oameni, aşchiile umane ale unei civilizaţii.

Lăsă fraza să plutească în aer. Aşchiile umane.

Tessa începe să se detaşeze. Se prelinge pe unduirile din vocea tânărului. Gândurile ei coboară în sine. Se priveşte. E diferită de oamenii ăştia. Se închipuie lepădându-şi hainele, nu în notă erotică, ci doar spre a le arăta cine este.

Fii serioasă. Fii aici. Sau mai bine undeva prin preajmă, în dormitor. Au fost la un pas de moarte, au făcut sex, au nevoie de somn, aşa că se uită spre Jim, întorcând capul, aproape insesizabil, spre coridor.

Jim o întreabă pe Diane de dormitor. Au avut un zbor, o ziuă lungă, le-ar prinde bine un pui de somn.

Ii priveşte dispărând pe culoar. În ton cu spiritul rarefiat al acestor momente incredibile, nu se miră. Somn, desigur, firesc după câte au avut de îndurat. încearcă să-şi amintească dacă a J
făcut patul de dimineaţă, dacă a făcut ordine în cameră. Câteodată face Max ordine; face ordine şi apoi inspectează meticulos.

E un singur dormitor, un singur pat, n-au decât să-l folosească Jim Kripps şi Tessa nu-mai- ştiu-cum. Oricum o vor lua spre casă, imediat cum se face lumină.

Martin vorbeşte din nou.

— Războaiele cu drone. Nu contează ţara de origine. Dronele au devenit autonome.

îşi dă seama că el şi Diane sunt singurii rămaşi în living.

— Sunt drone deasupra noastră şi acum. îşi trimit una alteia semnale de avertizare. Arma lor fiind un soi de limbă izolată. O limbă ştiută

>

numai de drone.

Cum s-a întâmplat ca de la cinci oameni să se ajungă la doi? Bărbatul rămâne în picioare, se privesc unul pe altul. Femeia îşi dă seama că e încă subjugată de criptomonede.

Pronunţă cuvântul şi îl aşteaptă să răspundă, în cele din urmă, el spune:

— Criptomonede, microplastice. Pericole la fiecare nivel. Mănânci, bei, investeşti. Respiri, inspiri, tragi oxigen în plămâni. Mergi, alergi, stai pe loc. Şi acum, în cea mai pură zăpadă a înălţimilor alpine, în pustiul arctic.

— Ce anume?

— Plasticul, microplasticul. E în aerul pe care-l respirăm, în apa pe care-o bem, în mâncare.

Sperase să audă ceva libidinos, ceva

excitant, îşi dă seama că el mai are ceva de spus, îl priveşte şi aşteaptă.

El spune:

— Groenlanda dispare.

Se ridică în picioare şi se întoarce spre el.

— Martin Dekker. Ştii ce ne dorim, nu? îl întreabă.

S-ar putea retrage în bucătărie, ea ar sta cu spatele lipit de cele două mânere verticale ale frigiderului şi ar face-o rapid, nememorabil, sub impulsul momentului.

El îşi desface cureaua, lăsându-şi pantalonii să cadă. Rămâne pe loc, cu un aer buimac, în chiloţii cu pătrăţele, părând mai înalt ca niciodată. Ea îl roagă să-i spună ceva în germană, iar când el se conformează, recitând rapid un enunţ amplu, ea îi cere să i-l traducă.

El spune:

— Capitalismul este un sistem economic în care mijloacele de producţie şi de distribuţie sunt în proprietate privată sau corporativă, iar dezvoltarea este proporţională cu acumularea şi reinvestirea profitului realizat pe o piaţă liberă.

Ea dă din cap, cu un început de

zâmbet, şi îi face semn să-şi tragă la loc pantalonii şi să se încheie la curea. Mimarea încheiatului la curea o umple de satisfacţie. Işi dă seama că gândul de a face sex cu fostul ei student îi dă un fior senzual, iară a avea nicio reverberaţie în trup.

Se aşteaptă ca el să iasă pe uşă şi detestă gândul de a-l şti încercând să ajungă acasă în împrejurările date. Dar el, în schimb, face trei paşi lungi spre cel mai apropiat scaun şi se aşază acolo, privind în gol.

în dormitor, Tessa se gândeşte la cum se va duce acasă, la cum va fi acasă, în sfârşit, în locul unde nu se văd unul pe altul, nu trec unul pe lângă altul, nu spun *poftim* când vorbeşte celălalt, pur şi simplu simţind prezenţa unei figuri familiare făcând zgomote prin preajmă.

Jim e în preajmă acum, alături de ea în pat, tremurând uşor în somn.

J

Vrea să lucreze la o poezie anume, mâine, a doua zi, când va fi trează de-a binelea, stând la biroul eî de acasă. Primul vers al acesteia îi tot apare în gând de ceva timp.

Intr-un vid răvăşitor.

>

Va vedea versul dacă închide ochii şi se concentrează. Va vedea literele, pe un fundal întunecat, iar apoi va deschide încet ochii, pe obiectele aflate în câmpul ei vizual, obiecte dominante, înalte doar de-o palmă şi ceva: un prespapier, o fotografie, un taxi de jucărie.

Jim se trezeşte, lansându-se într-un căscat prelung. Tessa spune ceva într-o limbă pe care el n-o recunoaşte, îşi dă seama apoi că e doar o imitaţie, o limba moartă, un dialect, un idiolect (ce-o însemna şi asta) sau cine ştie ce altceva.

— Acasă, spune el în cele din urmă. Unde-i asta?

înaintând pe străzile aglomerate, Max îşi aminteşte, iară niciun chef, de ceva ce spusese tânărul şi se întreabă dacă ceea ce vede aici şi

> > acum nu e cumva o manifestare din mintea lui Martin Dekker, transpusă în trei dimensiuni.

Aşa o fi şi în alte oraşe, oameni umblând ca turbaţi, iară nicio destinaţie? Oare mulţimile din vreun oraş canadian se vor revărsa, contopindu-se cu mulţimile de aici? Oare şi Europa e o mulţime imposibilă?

Ce oră e în Europa? Oare şi pe-acolo pieţele publice roiesc de oameni, cu zecile de mii, şi prin toată Asia, Africa, pretutindeni?

I se învârt prin minte nume de ţări, tot felul de oameni încearcă să intre în vorbă cu el sau unii cu alţii şi se gândeşte la fiicele lui, la cea din Boston, cu soţul şi cei doi copii ai ei, şi la cealaltă, aflată în călătorie pe undeva, şi în momentul acela ciudat, şi comprimat, şi claustrofobic uită cum le cheamă.

Se sprijină de un zid şi priveşte.

în alte vremuri, mai mult sau mai puţin obişnuite, întotdeauna erau oameni care se zgâiau la telefoane, dimineaţa, la prânz şi seara, stând proţăpiţi în mijlocul trotuarului şi neţinând cont de cei care treceau grăbiţi pe lângă ei, oameni absorbiţi, hipnotizaţi, captivaţi de ecrane, sau păşind direct spre el şi virând în ultimul moment. Acum n-o mai pot face, toţi împătimiţii digitalului au telefoanele oprite, totul e oprit, oprit, oprit.

Işi spune că e momentul să se îndrepte spre casă şi că va trebui să-şi croiască drum prin mulţime, printre

oameni gârboviţi de frig, o mie de chipuri pe minut, oameni luându-se la bătaie, cărându-şi pumni, mici răzmeriţe pe ici şi colo, ecouri de înjurături. Mai rămâne câteva secunde pe loc, trăgându-şi umerii înapoi şi facându-şi curaj, apoi se hotărăşte ca, atunci când ajunge la blocul lui, să numere scările urcând spre apartament. A mai facut-o, dar cu multe decenii în urmă, iar acum se întreabă care o fi rostul.

Apoi se alătură şuvoiului mulţimii.

Diane, care e acasă, unde altundeva, încearcă să-şi înăbuşe o serie de râgâieli stridente.

Spune apoi:

— Undeva în Chile.

Cuvintele par să însemne ceva, dar nu-şi aminteşte ce anume. II măsoară cu privirea pe Martin, apoi pe ceilalţi doi, care tocmai se întorc din dormitor. Bărbatul cască, iar femeia e aproape complet îmbrăcată, însă doar cu şosete până la gleznă, fără pantofi. Diane înjură în barbă, luându-şi în băşcălie generozitatea de a fi cedat dormitorul, sub impulsul momentului, unor oaspeţi obsedaţi de sex.

Sau poate doar se odihniseră. Asta spuseseră, iar ea asta crezuse, iniţial.

Martin spune:

— Creasta Cerro Pachon din Chile, centru- nord.

— Ce-i cu ea? întreabă Jim.

— Marele telescop de supraveghere sinoptică.

Continuă prin a le da explicaţii, până între pe uşă Max, desfacându-şi fermoarul de la geacă. 11 aşteaptă să spună ceva. Işi dă jos geaca şi o aruncă pe podea, alături de telecomandă, de sticla de burbon şi de paharul lui gol.

îşi umple paharul şi bea, scuturând din cap de la şocul gustului aspru de whisky.

Ce se întâmplă în stradă? Ce e acolo, afară? Cine e afară?

Le răspunde:

— Nu vreţi să ştiţi.

Apoi ridica paharul.

— *Widow Jane,* spune. Maturat zece ani în butoaie de stejar american. Am mai spus o dată?

Mai ia o înghiţitură, apoi se apleacă în faţă, spre stânga, privind picioarele Tessei.

— Unde ţi-s pantofii? întreabă.

— Au luat-o din loc, iară mine, răspunde ea.

Acum toată lumea se simte mai bine.

Martin mai are ceva de spus.

— Momentele în desfăşurare, curgerea lor. Oamenii au nevoie să-şi tot repete că încă sunt în viată.

>

Jim Kripps îşi ascultă propria respiraţie. Apoi îşi atinge bandajul de pe frunte, parcă spre a se asigura că e tot acolo.

Dintre ceilalţi, doi sunt aproape adormiţi, Tessa şi Max. Diane înţelege că se află aici pentru a-l asculta pe fostul ei student, aşa cum o asculta el pe ea cândva.

— Când s-o termina cu toată povestea asta, poate va veni timpul s-o iau pe calea morţii libere. *Freilorf—,* spune el. Dar oare iau asta în serios, sau doar cersesc atentie? Si toată situaţia asta în care ne aflăm. N-ar trebui să fiu acasă, singur, în camera mea, în aceste împrejurări? Fără să iau contact cu nimeni, de nicăieri. Să stau, pur şi simplu, neclintit.

Atinge marginile scaunului, confirmându-şi poziţia şezândă.

— Sau poate-mi dau prea multă importanţă? spune el încet, prelungind întrebarea.

Apoi mâinile îi înţepenesc, privirea

începe să i se tulbure, iar el intră în starea de transă pe care ea o ştie de mult şi care i se pare metafizică.

— Toată viaţa, asta am aşteptat, fără s-o ştiu.

11- Sinucidere, în limba germană în original.

Diane Lucas se hotărăşte să spună ceva, deşi habar n-are ce-i va ieşi pe gură.

— Te uiţi în gol. Pierzi noţiunea timpului. Te duci la culcare. Te dai jos din pat. Luni, ani, decenii de predat. Studenţii par să asculte. Provin din medii atât de diferite. Chipuri cu piele întunecată, albă sau creolă. Ce se petrece în pieţele publice din Europa, în locurile pe unde m-am plimbat, privind şi ascultând? Mă simt atât de nătângă. Un profesor universitar care a renunţat prea curând. O pretinsă inspiraţie pentru studenţii mei, dintre care unul e alături de mine aici şi acum. Filmul despre sfârşitul lumii. Oameni izolaţi într-o încăpere. Doar că noi nu suntem izolaţi. Putem pleca oricând. încerc să-mi închipui confuzia acută de afară. Soţul meu nu vrea să ne descrie ce-a

văzut, dar bănuiesc că e un balamuc

total pe străzi. De ce ezit, oare, să mă ridic de pe scaun, să mă duc la geam şi să văd cu ochii mei? Dar nu trebuia, oare, să se întâmple asta? Nu asta gândesc unii dintre noi? În direcţia asta ne îndreptam. Gata cu uimirea, gata cu nedumerirea. Simţul orientării complet diminuat. Prea multe, de-a valma, dintr-un cod sursă prea scurt. Şi oare spun tot ce spun pentru că e trecut bine de miezul nopţii şi sunt nedormită şi nemâncată, iar oamenii aflaţi aici, alături de mine, nu mă prea ascultă? Să-mi spună cineva că greşesc. Evident însă, nimeni nu vorbeşte. Vreau să mă întorc la catedră, să predau din nou şi să le vorbesc studenţilor mei despre principiile fizicii. Fizica asta sau fizica cealaltă. Fizica timpului. Timpul absolut. Săgeata timpului. Timpul şi spaţiul. înainte să tac din gură, o să citez un rând răzleţ din *Veghea lui Finnegan,* o carte din care mai citesc din când în când, te miri pe unde, parcă de-o veşnicie. Un rând care mi-a rămas întipărit în minte, în sertăraşul lui din tezaurul de cuvinte. *Ere the sockson locked at the dure^.* Un singur lucru mai am de spus. De data asta,

mie. Tacă-ţi gura, Diane.

12. Ca în tor restul romanului, Fragmentul poate fi interpretat superficial – „înainte ca Sackerson [valetul de origine daneză, prin analogie saxon) să închidă uşa [hanului unde se petrece acţiunea]” – sau poate avea un sens mult mai profund, care ia în considerare contextul şi posibilele sensuri ale cuvintelor, ţinând cont dc apariţiile anterioare ale acestora în text. Pasajul din care fiice parte acest fragment este unul religios, prin urmare *sockson* poate fi lisus, *locked* poate însemna „a privi, a contempla”, iar *dure* sâ fie derivat din endure, „a dăinui”, prin extensie, „eternitatea”. O traducere aproximativă ar fi, astfel: „Cândva, înainte ca lisus sâ fi contemplat eternitatea”.

Jim Kripps stă gârbovit pe scaun, cu privirea în pământ şi vorbeşte înspre covor, cu mâinile atârnându-i fără vlagă.

— Stăteam, aşadar, pe locurile noastre, semi- adormiţi, aşteptând gustarea de dinainte de aterizare. Şi au început problemele. Avionul nostru se zgâlţâia din toate încheieturile şi se auzeau tot felul de pocnituri puternice. Nu cred că eram prin apropierea aeroportului, a pistei de aterizare. Poc poc poc. M-am uitat pe geam, tot aşteptând să aud ceva liniştitor de la pilot, dar n-am văzut nimic. Tessa era aşezată lângă mine, cum stă şi acum. Nu cred că m-am uitat la ea, pentru că nu voiam să-i văd expresia de pe chip. Avionul se clătina în ultimul hal. Apoi s-au auzit nişte voci în difuzoare, deloc liniştitoare. Aşa începe, asta e ce-au simţit toate miile de pasageri dinaintea noastră care au trecut prin aşa ceva, tăcând apoi pe vecie. Pe asta am scos-o acum, cu miile de pasageri, improvizând pe parcurs? Pare că au trecut o mulţime de ani de atunci, dar asta s-a petrecut azi, mă rog, acum câteva ore, nu mai ştiu câte, pilotul vorbind în franceză, centurile de

siguranţă, gustarea de dinaintea aterizării, unde naiba era căcatul ăla de gustare? Tessa vorbeşte franceză. Dacă mi-a tradus şi mie? Nu cred, şi oricum probabil că a fost mai bine aşa. îmi pare rău că m-am pornit acum, deci a urmat aterizarea forţată, un zgomot ca de explozie şi impactul care a semănat cu vocea Iui Dumnezeu, iertare, apoi m-am lovit cu capul de geam, m-am izbit lateral de geam, cineva striga *foc,* ce se întâmplase, luase foc una dintre aripi şi am simţit că-mi curge sânge în ochi, am întins mâna după Tessa, era acolo, spunea ceva, şi-am auzit pe cineva de dincolo de culoar scoţând un sunet care aducea

>

şi a tuse, şi a ţipăt. *Nu nu nu.* În fine, ca să scurtez şi mai mult povestea, ne-am izbit de sol cu putere, apoi am mai sărit şi-am mai derapat o vreme şi, desigur, de-abia la mult timp după aceea am făcut o legătură între acest eveniment şi colapsul total al tuturor sistemelor electronice, când o ţineam pe Tessa de încheietură, iar ea se uita la sângele de pe faţa mea. Până acum, n-am avut ocazia să mă gândesc serios la ce s-a petrecut, să-mi amintesc,

înainte de-a ajunge aici, microbuzul, spitalul, femeia care nu se mai oprea din vorbit, bărbatul cu şapcă de baseball care m-a pansat la cap. Apoi pe stradă. O tânără făcând jogging.

Max Stenner îşi dă toată silinţa să pară plictisit. Stă aşezat în fotoliu, cu ochii aproape închişi.

— Scările. Mă întorc, după ce m-am plimbat prin mulţimea de oameni de pe străzi. Aici şi acum. Număr treptele. Aşa făceam când eram mic. Aveam şaptesprezece trepte de numărat. Dar uneori numărul se schimba, sau cel puţin aşa părea. Oare pierdeam eu şirul? Lumea din jurul meu se contracta sau se dilata? Asta era pe atunci. Oamenii îmi spun acum că nu-şi pot imagina cum eram când eram copil. Mi se spunea Max? Am crescut într-un oraş mic. Alt lucru pe care nu şi-l pot imagina. Mama, fratele, sora. Fără mulţimi furioase, iară blocuri înalte. Şaptesprezece trepte. Locuiam cu chirie, la etajul doi, în casa cuiva. Nouă trepte pe lângă garaj, apoi încă opt până la apartamentul nostru. Un puşti pe nume Max. Şi acum, iată- mă aici. Sunt tată, serviciul mă poartă prin zgârie-nori de lux, unde inspectez subsoluri, scări, acoperişuri, căutând şi descoperind vicii de construcţie. Ador viciile. îmi confirmă toate părerile despre aproape orice pe lumea asta. Aici şi acum, în aceste ore cruciale, am

dat din coate prin mulţime până la strada asta şi la blocul ăsta, am scos cheia de la casă, am descuiat uşa de la intrare şi mi-am amintit din prima, nici nu mai are rost s-o spun, că nu funcţionează lifturile, aşa că am luat-o în sus pe scări, încet, uitându-mă la fiecare treaptă în timp ce urcam, etaj cu etaj, şi mi-am dat seama la un moment dat că ţin mâna pe balustradă şi mi-am spus că nu vreau să mă mai ţin de ea, aşa că am continuat să urc şi să număr, treaptă cu treaptă, etaj cu etaj. Mi-aş dori să pot spune că retrăiam anii aceia de demult, dar mintea mea era cu totul amorţită. Numai trepte şi cifre, etajul trei, etajul patru, etajul cinci, şi încă unul, şi încă unul, apoi, în sfârşit, am deschis uşa care dă pe hol şi am scos cheia de la apartament din buzunar, de sub batista şifonată şi plină de muci, iar acum, că sunt aici, nu cred că e cazul să-mi cer scuze pentru această lungă şi tălâmbă expunere despre cum am urcat opt etaje pe scări, având în vedere că, în situaţia dată, e limpede că nu e nimic altceva de spus decât ce ne trece prin minte, lucruri pe care oricum niciunul dintre noi nu şi le va aminti.

>

Tessa Berens îşi studiază dosul palmelor, vrând parcă să-şi confirme culoarea, propria culoare, şi întrebându-se de ce se află aici şi nu altundeva în lume, vorbind franceză sau o limbă creolă haitiană mixtă.

— De mult, de ani de zile, ţin un mic jurnal. Idei, amintiri, cuvinte, umplu carnet după carnet, s-au adunat deja o grămadă, înghesuite prin dulapuri, sertare de birou şi te miri pe unde, iar uneori mă uit prin carnetele vechi şi mă uimeşte să recitesc ce mi se părea pe atunci că merită consemnat. Cuvintele mă poartă înapoi într-un timp mort. Nişte carneţele albastre, de vreo zece pe şapte centimetri, uşor de ţinut în buzunarul de la geacă, am zeci pe-acasă, încă neatinse. Când călătoresc, iau câte două-trei cu mine şi privesc sau ascult şi fac mici însemnări pe pagină. Acesta este jurnalul meu. Pentru oricine altcineva, nu înseamnă nimic. Poate fi un vers dintr-o poezie pe care îl tai cu pixul câteva secunde mai târziu. Poate fi un articol aflat pe raftul din supermarket, designul ambalajului, numele produsului, scot carneţelul, scot pixul şi aşa mai departe. Dar acum nu-mi doresc decât să ajung acasă. Cu

Jim. Dacă trebuie să mergem pe jos, bine, asta e, pe lumină. O să fie soare? O să răsară, măcar? Cine ştie ce înseamnă toate astea? Oare experienţa noastră normală a fost pur şi simplu subjugată? Trăim oare o deviaţie a naturii înseşi?
Un soi de realitate virtuală? Asa că nu-
mi vine să >
spun decât că e momentul să taci din gură, Tessa. Iar când spun asta, încercaţi să înţelegeţi că nu e ceva ce ţine de autocritică, ci o manifestare a propriei vanităţi. Scriu, gândesc, dau sfaturi, mă uit în gol. E firesc oare ca, în asemenea momente, să gândim şi să vorbim în termeni filosofici, aşa cum au făcut unii dintre noi? Sau ar trebui să fim pragmatici? Mâncare, adăpost, prieteni, să tragem apa la toaletă cât putem? Să tindem spre cele mai simple lucruri fizice. Să atingem, să simţim, să muşcăm, să mestecăm. Corpul are propria sa raţiune.

Martin Dekker trece de la o stare la alta. Se ridică din nou în picioare şi vorbeşte, cufundat în sine, cu privirea goală.

— Ar fi cazul să mă opresc, nu-i aşa? Dar îmi tot apare acest nume. Einstein. Teoria relativităţii a lui Einstein ducând la revolte în stradă, sau poate doar îmi imaginez eu, cum sunt nedormit şi aproape nemâncat, iar oamenii care sunt aici, cu mine, nu mă ascultă. Einstein depăşind sfera situaţiei noastre actuale, pe care am încadrat-o ca fiind Cel de-Al Treilea Război Mondial. Einstein n-a avut nicio premoniţie despre cum se va purta acest război, dar a spus clar că, în următorul conflict major, Cel de-Al Patrulea Război Mondial, se va lupta cu pietre şi bâte. Şi Teoria Specială, din 1912, acum o sută zece ani. Manuscrisul începe cu cerneală maronie, pe hârtie nefiligranată, iar apoi hârtia devine de calitate şi cerneala devine neagră. Asta e ce port în minte, cu bune şi cu rele. Şi ce altceva? Trebuie să mă bărbieresc. Si asta.

Trebuie să mă uit într-o oglindă şi să-mi spun că a sosit timpul să mă

bărbieresc. Dar dacă părăsesc această cameră şi mă duc la baie, oare o să mă întorc vreodată? Chipul din oglindă. Monitorizare granulară. Domul tehnologic. Verificare în doi paşi. Verificarea portalului. Nu mă pot abţine. Termenii aceştia mă înconjoară. Uneori, încerc să gândesc în context preistoric. O imagine cioplită în piatră, o pictură rupestră.

Toate aceste fărâme granulate ale lungii noastre memorii umane. Şi apoi Einstein. Limba captivantă. Germană, engleză. „Dependenţa masei de energie." Mi-aş dori să mă plimb cu el prin campusul din Princeton. Nespunând nimic, în tăcere. Doi bărbaţi la plimbare.

Apoi zice:

— Iar străzile, străzile acestea. Nu trebuie să mă duc până la geam. Mulţimile dispersate. Străzile goale.

Asta spune tânărul Martin, privindu-şi degetele răsfirate.

— Lumea e totul, individul, nimic, înţelegem asta, cu toţii?

Max nu ascultă. Nu pricepe nimic. Se aşază în faţa televizorului, cu mâinile împreunate la ceafa, cu coatele în sus.

Apoi priveşte ecranul negru.

Bărbat la fereastră

1 aprilie 2021

Campionatul de baseball. Prima zi. W/£-uri, Az^-uri—, mingi fault.

Dar eu mă tot uit pe geam, ignorând ecranul televizorului şi privind în jos, la stradă. Traficul care se tot îngroaşă până se blochează de tot, oameni mergând, vorbind la telefon, un tip cu picioare subţiri alergând pe trotuar în pas săltat, adidasi alb cu roşu într-o zi mohorâtă. Asta-i tot, nu-i mare lucru, doar că se simte şi acum asprimea anului trecut, când străzile erau uneori aproape pustii, iar pericolul plutea, literalmente, în aer.

N-a trecut încă, nici pe departe, Covid-19, înfiorătoarea denumire.

Unde e munca de creaţie? În loc să scriu, stau la geam sau mă plimb pe străzi, printre mascaţi şi nemascaţi, sărind în lături, dându-mă laoparte, în permanentă alertă, căutând mereu culoare, traversând pe roşu prin traficul înţepenit, pe lângă autobuzele şi camioanele ce par să emane nelinişte

pe ţevile de eşapament, trec la distanţă de oamenii care iau masa pe trotuar, mă întorc grăbit la viaţa dinăuntrul casei, la fereastra din cameră, unde stau şi privesc.

E ficţiune, nu-i aşa? Amorţeala asta existenţială, oameni singuri în încăperi sufocante, Camus, Beckett, Bruno Schultz; doar că acum suntem în căutarea siguranţei, şi dacă încăperea are o fereastră prin care încă se vede anul trecut, e iarnă, iar eu mă uit la oamenii gârboviţi sub paltoane grele, trecând cu paşi mari prin începutul de ninsoare, ascult ţiuitul dureros al unei ambulanţe, văd numărul victimelor crescând minut cu minut şi pe oamenii de ştiinţă încercând să dea de originile molimei.

Şobolani, lilieci, insecte.

În tot acest timp, sunt înconjurat de lucruri obişnuite, cum ar fi maşinile de deszăpezire sau blocurile vechi şi albe de vizavi, cu scări de incendiu negre şi balustrade scrijelite de trecerea timpului. Şi, ceva mai departe de aceste apartamente, clădirea înaltă şi întunecată, cu portar, prin ale cărei geamuri semi-translucide se mai văd obiecte, pe ici-colo, dar niciodată

oameni.

Motocicliştii cu genţi negre atârnând de ghidoane. De ce mă tot uit? Aud un duduit apropiindu-se şi iată-i, trecând în goană, motociclişti cu căşti, treizeci, patruzeci, cincizeci. I-am mai văzut şi prin alte părţi în oraş, când maşinile de poliţie formau baricade, le-am văzut motocicletele, unele cotind-o pe străzi secundare, am fost atunci suficient de aproape încât să sesizez rictusurile stânjenite din spatele măştilor, oamenii de pe trotuar pironiţi locului, ca acum, femeia cu mască portocalie, cămaşă roz, şort albastru şi gambe goale şi albe.

Sau mă plimb grăbit prin ploaie, fără umbrelă, cu vântul bătând din faţă, ţinându-mi cu mâna pe cap aceeaşi şapcă de baseball plină de găinaţ de porumbel, acum aproape impecabilă, pe care o port de ani de zile.

Dar să ne întoarcem la baseball. încă e prima zi a campionatului, reclamă după reclamă între reprize, eternele amintiri, DiMaggio, Berra, Mantie, Maris. În dreapta mea, cum mă uit pe geam, văd pista pe care trec întruna biciclişti îmbrăcaţi cu veste, cu rucsacuri în spate, mergând nu se ştie

unde, iar pe cealaltă parte a străzii, pe banda lată şi roşie, văd autobuzele lungi şi albastre, din când în când câte o maşină, furgonetele inscripţionate cu UPS, FedEx, U-Haul şi taxiurile galben-aprins, mai răspândite decât erau anul trecut.

Dar cifra cazurilor de Covid continuă să crească, iar eu mă dau în spate câţiva paşi pentru a urmări mulţimea răsfirată de pe ecranul televizorului, mascaţi şi nemascaţi, foarte puţină mişcare, meciul e în pauză activă, o imagine într-o fotografie, galeriile şi muzeele încep să se redeschidă, la fel şi cinematografele,
şi vine vestea că meciul între Mets şi Nationals a J J
fost amânat.

N-are niciun sens să mă întreb din ce motiv.

Acum, la fereastră, nu pot spune că mă uit cum trece lumea pe lângă mine. Lumea stă pe loc, în mare parte neclintită, iar eu îmi imaginez nenumărate milioane de oameni stând acasă, unde se simt în siguranţă, mă gândesc la imaginile recurente din ştirile televizate, cu braţe şi ace de seringă, la injecţia globală, şi

întrezăresc o nuanţă poetică în termenul de „îngrijiri la domiciliu”.

Mă uit din nou la cărţile aflate pe raftul de deasupra televizorului, Gtinter Grass, Marguerite Duras, Ignazio Silone, mă simt mai bătrân cu fiecare minut ce trece, iar creierul mi-e parcă amorţit. Cât de multe am uitat din perioadele de citit intensiv, traduceri în engleză, febra explorării.

Acum o săptămână, când mergeam pe stradă, virând când într-o parte, când în alta, încercând să prind verde la semafor, am trecut pe lângă un bărbat adormit pe trotuar, am evitat un bărbat care plimba în lesă patru câini şi am urmărit pentru scurt timp o doamnă în vârstă mergând pe skateboard şi un bărbat care căra o scară pe umeri, în diagonală.

Asta e ce tot caut, când privesc de la fereastră: lucruri care nu mai sunt firești, nu mai sunt de la sine înţelese, cum erau acum un an, când
ştirile au început să ne picure în minte otrava. Sau vreun copilaş mergând împleticit, cu mâinile întinse, urmat îndeaproape de mamă. Iar la dreapta mea, deasupra oamenilor care iau masa sub copertinele restaurantelor,

zăresc pe crengile costelive ale perilor frunzuliţe verde-pal, începând să înmugurească.

Intr-un târziu, mă întorc la ecranul televizorului şi îl văd pe antrenorul aflat pe banca tehnică trăgându-şi masca sub bărbie şi scuipând.

Baseball, baseball, baseball.

---

13. *Walk* (baseball) – Avansarea unui jucător până în prima bază, după ce pitcher-ul a aruncat patru pitch-uri care se încadrează ca *ball* (minge aruncată care nu trece prin zona strike nu este lovita de batter).

Balk (baseball) – Mişcare nepermisă înainte de pitch, care permite unuia sau mai multor jucători sâ avanseze înrr-o bază.